

Brüssel, 18. detsember 2020
(OR. en)

14262/20

Institutsioonidevaheline
dokument:
2020/0365(COD)

PROCIV 105	ECOFIN 1182
JAI 1132	ENV 832
COSI 258	SAN 490
ENFOPOL 354	CHIMIE 69
CT 121	RECH 539
COTER 120	DENLEG 90
ENER 512	RELEX 1037
TRANS 621	HYBRID 49
TELECOM 277	CYBER 283
ATO 91	ESPACE 85

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	16. detsember 2020
Saaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2020) 829 final
Teema:	Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime kohta

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2020) 829 final.

Lisatud: COM(2020) 829 final

Brüssel, 16.12.2020
COM(2020) 829 final

2020/0365 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV

kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime kohta

{SEC(2020) 433 final} - {SWD(2020) 358 final} - {SWD(2020) 359 final}

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Eurooplaste tõhusaks kaitsmiseks peab Euroopa Liit vähendama jätkuvalt haavatavust, sealhulgas elutähtsate infrastruktuuride puhul, mis on meie ühiskonna ja majanduse toimimiseks hädavajalikud. Euroopa elanike toimetulek ja siseturu hea toimimine sõltub elutähtsa ühiskondliku ja majandustegevuse säilitamiseks vajalike teenuste usaldusväärse osutamisega seoses eri taristutest. Need teenused, mis on tavapärastes tingimustes üliolulised, on seda tähtsamad ajal, mil Euroopa tegeleb COVID-19 pandeemia mõjuga ja püüab sellest taastuda. Sellest tulenevalt peavad elutähtsaid teenuseid osutavad üksused olema vastupidavusvõimelised, st suutelised panema vastu intsidentidele, millega võivad kaasneda tõsised, potentsiaalselt sektori- ja piiriülesed häired, nendega toime tulema, kohanema ja neist taastuma.

Käesoleva ettepaneku eesmärk on tõhustada elutähtsa ühiskondliku funktsiooni või majandustegevuse säilitamiseks hädavajalike teenuste osutamist siseturul, suurendades selliseid teenuseid osutavate kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõimet. See kajastab nõukogu¹ ja Euroopa Parlamendi² hiljutisi üleskutseid võtta meetmeid – mõlemad on julgustanud komisjoni vaatama läbi praegust lähenemisviisi, et võtta paremini arvesse kriitilise tähtsusega üksustega seotud suuremaid probleeme ning tagada suurem kooskõla küberturvalisuse direktiiviga³. Ettepanek on kooskõlas ning loob tiheda sünergia kavandatava direktiiviga, mis käsitleb meetmeid, millega tagada küberturvalisuse ühtlaselt kõrge tase kogu liidus, („teine küberturvalisuse direktiiv“); sellega asendatakse küberturvalisuse direktiiv, et käsitleda füüsilise ja digitaalse maailma suuremat omavahelist seotust õigusraamistiku abil, mis sisaldab tugevaid vastupidavusvõime meetmeid nii küber- kui ka füüsiliste aspektide jaoks, nagu on ette nähtud julgeolekuliidu strateegias⁴.

Lisaks kajastab ettepanek üha enamate liikmesriikide riiklikke lähenemisviise, mis kalduvad rõhutama sektoritevahelist ja piiriülest vastastikust sõltuvust ning mille juures lähtutakse üha enam vastupidavusvõime ideest, kus kaitse on riskide ennetamise ja maandamise, talitluspidevuse ja taastumise kõrval vaid üks aspekt. Arvestades, et elutähtsad infrastruktuurid võivad olla ka potentsiaalsed terrorismi sihtmärgid, aitavad käesolevas ettepanekus sisalduvad meetmed, mille eesmärk on tagada kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime, kaasa hiljuti vastu võetud ELi terrorismivastase võitluse tegevuskava⁵ eesmärkide saavutamisele.

Euroopa Liit on juba ammu tunnistanud elutähtsate infrastruktuuride üleeuroopalist tähtsust. Näiteks kehtestas EL 2006. aastal elutähtsate infrastruktuuride kaitse Euroopa programmi⁶ ja

¹ Nõukogu 10. detsembri 2019. aasta järeldused vastupanuvõime suurendamiseks ja hübriidohtudega võitlemiseks tehtavate täiendavate jõupingutuste kohta (14972/19).

² Raport Euroopa Parlamendi terrorismi käsitleva erikomisjoni tähelepanekute ja soovitude kohta (2018/2044(INI)).

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. juuli 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/1148 meetmete kohta, millega tagada võrgu- ja infosüsteemide turvalisuse ühtlaselt kõrge tase kogu liidus.

⁴ COM(2020) 605.

⁵ COM(2020) 795.

⁶ Komisjoni teatis – Euroopa esmatähtsate infrastruktuuride kaitse programmi kohta (KOM(2006) 786).

võttis 2008. aastal vastu Euroopa elutähtsate infrastruktuuride direktiivi⁷. Euroopa elutähtsate infrastruktuuride direktiivis, mida kohaldatakse ainult energeetika- ja transpordisektori suhtes, on sätestatud menetlus selliste Euroopa elutähtsate infrastruktuuride identifitseerimiseks ja määramiseks, mille kahjustada saamisel või hävimisel oleks oluline piiriülene mõju vähemalt kahes liikmesriigis. Samuti sätestatakse selles konkreetsed kaitsenõuded Euroopa elutähtsate infrastruktuuride operaatoritele ja liikmesriikide pädevatele asutustele. Praeguseks on määratud 94 Euroopa elutähtsat infrastruktuuri, millest kaks kolmandikku asuvad kolmes Kesk- ja Ida-Euroopa liikmesriigis. Siiski ulatub elutähtsate infrastruktuuride vastupidavusvõimet käsitlevate ELi meetmete kohaldamisala neist meetmetest kaugemale ning hõlmab valdkondlikke ja valdkondadevahelisi meetmeid, mis käsitlevad muu hulgas kliimakindluse tagamist, kodanikukaitset, välismaiseid otseinvesteeringuid ja küberturvalisust⁸. Vahepeal on liikmesriigid ise võtnud selles valdkonnas üksteisest lahkneval viisil meetmeid.

Seepärast on ilmne, et praegune elutähtsate infrastruktuuride kaitse raamistik ei ole piisav, et käsitleda elutähtsate infrastruktuuride ja neid haldavate üksuste praeguseid probleeme. Võttes arvesse elutähtsaid teenuseid osutavate taristute, võrkude ja operaatorite üha suuremat omavahelist seotust kogu siseturul, on praeguse lähenemisviisi raames vaja suunata tähelepanu põhimõtteliselt konkreetsete varade kaitsmiselt neid kaitavate kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime suurendamisele.

Tegevuskeskkond, milles kriitilise tähtsusega üksused tegutsevad, on viimastel aastatel märkimisväärselt muutunud. Esiteks on riskikeskkond keerulisem kui 2008. aastal, hõlmates tänapäeval looduslikke ohte⁹ (mida paljudel juhtudel teravdavad kliimamuutused), riiklikult toetatavaid hübriidmeetmeid, terrorismi, siseohte, pandeemiaid ja õnnetusi (nt tööstusõnnetusi). Teiseks peavad operaatorid tulema toime probleemidega uute tehnoloogiate, näiteks 5G ja mehitamata sõidukite integreerimisel oma tegevusse, tegeledes samal ajal nende tehnoloogiate tekitatavate võimalike nõrkustega. Kolmandaks muudavad need tehnoloogiad ja muud suundumused operaatorid üksteisest üha sõltuvamaks. Selle tagajärjed on selged – häired, mis mõjutavad ühe operaatori ühes sektoris osutatavaid teenuseid, võivad avaldada ahelreaktsioonina mõju teenuste osutamisele teistes sektorites ja võimalik, et ka muudes liikmesriikides või kogu liidus.

Nagu nähtub Euroopa elutähtsate infrastruktuuride direktiivi 2019. aasta hindamisest,¹⁰ on olemasolevatel Euroopa ja riiklikel meetmetel piiratud võimalused aidata operaatoritel tulla toime praeguste tegevusprobleemidega ja haavatavusega, mis kaasnevad nende vastastikuse sõltuvusega.

Sellel on mitu põhjust, nagu on märgitud ettepaneku väljatöötamist toetanud mõjuhinnangus. Esiteks ei ole operaatorid täielikult teadlikud või ei mõista täielikult selle dünaamilise riskikeskkonna mõju, milles nad tegutsevad. Teiseks on vastupidavusvõimega seotud

⁷ Nõukogu 8. detsembri 2008. aasta direktiiv 2008/114/EÜ Euroopa elutähtsate infrastruktuuride identifitseerimise ja määramise ning nende kaitse parandamise vajaduse hindamise kohta.

⁸ Komisjoni teatis kliimamuutustega kohanemist käsitleva ELi strateegia kohta. COM(2013) 216; Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta otsus nr 1313/2013/EL liidu elanikkonnakaitse mehhanismi kohta; määrus (EL) 2019/452, millega luuakse liitu tehtavate välismaiste otseinvesteeringute taustauuringute raamistik; direktiiv (EL) 2016/1148 meetmete kohta, millega tagada võrgu- ja infosüsteemide turvalisuse ühtlaselt kõrge tase kogu liidus.

⁹ Ülevaade loodusõnnetustest ja inimtegevusest tingitud õnnetustest, millega Euroopa Liit võib kokku puutuda (SWD(2020) 330).

¹⁰ SWD(2019) 308.

jõupingutused liikmesriigiti ja sektoriti märkimisväärselt erinevad. Kolmandaks peetakse osades liikmesriikides kriitiliselt tähtsateks sama liiki üksusi, kuid teistes seda ei tehta, mis tähendab, et võrreldavad üksused saavad suutlikkuse suurendamiseks erineval määral ametlikku toetust (nt juhendamise, koolituse ja õppuste korraldamise vormis), sõltuvalt sellest, kus nad liidus tegutsevad, ning nende suhtes kohaldatakse erinevaid nõudeid. Asjaolu, et operaatoritele esitatavad nõuded ja neile antav riiklik toetus on liikmesriigiti erinevad, tekitab operaatoritele piiriülesele tegutsemisel takistusi, eelkõige rangemate raamistikega liikmesriikides tegutsevate kriitilise tähtsusega üksuste puhul. Arvestades teenuste osutamise ja sektorite üha suuremat seotust liikmesriikides ja kogu ELis, tähendab ühe operaatori ebapiisav vastupidavusvõime tõsist ohtu üksustele mujal siseturul.

Lisaks siseturu sujuva toimimise ohustamisele võivad häired, eriti piiriülese ja võimaliku üleeuroopalise mõjuga häired avaldada tõsist kahjulikku mõju kodanikele, ettevõtetele, valitsustele ja keskkonnale. Üksikisiku tasandil võivad häired mõjutada eurooplaste võimalusi vabalt reisida, töötada ja kasutada olulisi avalikke teenuseid, nagu tervishoid. Paljudel juhtudel osutavad neid ja muid igapäevaelu toetavaid põhiteenuseid omavahel tihedalt seotud Euroopa ettevõtete võrgustikud; ühe sektori ühe ettevõtte tegevuse katkemine võib mõjutada ahelreaktsioonina paljusid teisi majandussektoreid. Lisaks võivad häired, näiteks ulatuslikud elektrikatkestused ja tõsised transpordiõnnetused, kahjustada turvalisust ja avalikku julgeolekut, tekitada ebakindlust ja õõnestada usaldust kriitilise tähtsusega üksuste ning nende järelevalve ning elanikkonna ohutuse ja turvalisuse tagamise eest vastutavate asutuste suhtes.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Käesolev ettepanek kajastab komisjoni ELi julgeolekuliidu strateegia¹¹ prioriteete, milles nõutakse elutähtsate infrastruktuuride vastupidavusvõime uut käsitust, mis kajastaks paremini praegust ja prognoositavat tulevast riskikeskkonda, eri sektorite üha tihedamat vastastikust sõltuvust ning füüsiliste ja digitaristute üha suuremat sõltuvust üksteisest.

Kavandatud direktiiviga asendatakse Euroopa elutähtsate infrastruktuuride direktiiv ning võetakse arvesse ja arendatakse edasi muid kehtivaid ja kavandatavaid õigusakte. Kavandatud direktiiv kujutab endast olulist muudatust võrreldes Euroopa elutähtsate infrastruktuuride direktiiviga, mida kohaldatakse ainult energeetika- ja transpordisektori suhtes, milles keskendutakse üksnes kaitsemeetmetele ning sätestatakse Euroopa elutähtsate infrastruktuuride identifitseerimise ja määramise kord piiriülese dialoogi kaudu. Esiteks oleks kavandataval direktiivil palju laiem valdkondlik kohaldamisala, hõlmates kümmet sektorit: energeetikat, transporti, pangandust, finantsturutaristut, tervishoidu, joogivett, reovett, digitaristut, avalikku haldust ja kosmosesektorit. Teiseks nähakse direktiiviga liikmesriikide jaoks ette menetlus kriitilise tähtsusega üksuste identifitseerimiseks, kasutades riikliku riskihindamise alusel ühiseid kriteeriume. Kolmandaks sätestatakse ettepanekus kohustused liikmesriikidele ja nende poolt identifitseeritud kriitilise tähtsusega üksustele. Nende hulka loetakse ka üleeuroopaliselt olulise tähtsusega üksused, st kriitilise tähtsusega üksused, mis osutavad elutähtsaid teenuseid rohkem kui kolmandikule liikmesriikidele või rohkem kui kolmandikus liikmesriikidest ning mille suhtes kohaldatakse erijärelevalvet.

Vajaduse korral toetaks komisjon pädevaid asutusi ja kriitilise tähtsusega üksusi direktiivist tulenevate kohustuste täitmisel. Lisaks annaks kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime tööühm, mis on komisjoni eksperdirühm, mille suhtes rakendatakse selliste rühmade suhtes kohaldatavat horisontaalset raamistikku, komisjonile nõu ning edendaks strateegilist koostööd ja teabevahetust. Kuna vastastikused sõltuvussuhted ei lõpe ELi välispiiridel, on vaja teha

¹¹ Komisjoni teatis ELi julgeolekuliidu strateegia kohta (COM(2020) 605).

koostööd ka partnerriikidega. Kavandatava direktiiviga nähakse ette sellise koostöö võimalus, näiteks riskihindamise valdkonnas.

Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega

Kavandataval direktiivil on ilmsed seosed muude valdkondlike ja valdkondadevaheliste ELi algatustega, mis käsitlevad muu hulgas kliimakindluse tagamist, kodanikukaitset, välismaiseid otseinvesteeringuid, küberturvalisust ja finantsteenuseid käsitlevat õigustikku, ning on nendega kooskõlas. Eelkõige on ettepanek lähedalt seotud ja sellega luuakse tihe sünergia kavandatava teise küberturvalisuse direktiiviga, mille eesmärk on suurendada kõiki ohte hõlmava info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) vastupidavusvõimet elutähtsate ja oluliste üksuste puhul, mis vastavad konkreetsetele künnistele paljudes sektorites. Käesoleva kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõimet käsitleva direktiivi ettepaneku eesmärk on tagada, et käesoleva direktiivi alusel määratud pädevad asutused ja kavandatava teise küberturvalisuse direktiivi alusel määratud pädevad asutused võtaksid kübervastupidavusvõime ja muu kui kübervastupidavusvõimega seoses vajaduse korral täiendavaid meetmeid ja vahetaksid teavet ning et eelkõige kriitilise tähtsusega üksuste suhtes sektorites, mida kavandatava teise küberturvalisuse direktiivi kohaselt peetakse kriitiliselt tähtsateks, kehtiks ka üldisemad vastupidavusvõime suurendamise kohustused, et tegeleda ka muude riskidega kui küberriskid. Digitaristu sektori üksuste võrgu- ja infosüsteemide füüsilist turvalisust käsitletakse põhjalikult kavandatavas teises küberturvalisuse direktiivis nende üksuste küberturvalisuse riskijuhtimis- ja teatamiskohustuste raames. Lisaks tugineb ettepanek kehtivale finantsteenuste õigustikule, millega kehtestatakse finantsettevõtjatele operatsiooniriskide juhtimiseks ja talitluspidevuse tagamiseks põhjalikud nõuded. Seepärast tuleks digitaristu, pangandus- ja finantstaristu sektoriga seotud üksusi käsitada liikmesriikide kohustuste ja tegevuse seisukohast käesoleva direktiivi kohaselt kriitilise tähtsusega üksustega samaväärsete üksustena, samas kui käesoleva direktiiviga ei kaasneks asjaomastele üksustele lisakohustusi.

Ettepanekus arvestatakse ka muid valdkondlikke ja valdkondadevahelisi algatusi, mis käsitlevad näiteks kodanikukaitset, katastroofiohu vähendamist ja kliimamuutustega kohanemist. Lisaks tunnistatakse ettepanekus, et teatavatel juhtudel on kehtivate ELi õigusaktidega üksustele kehtestatud kohustus tegeleda teatavate riskidega kaitsemeetmete abil. Sellistel juhtudel, nt lennundusjulgestuse või meresõidu turvalisuse valdkonnas, peaksid kriitilise tähtsusega üksused kirjeldama neid meetmeid oma vastupidavuskavades. Lisaks ei piira kavandatav direktiiv Euroopa Liidu toimimise lepingus sätestatud konkurentsieeskirjade kohaldamist.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

• Õiguslik alus

Erinevalt direktiivist 2008/114/EÜ, mis põhines Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklil 308 (mis vastab Euroopa Liidu toimimise lepingu praegusele artiklile 352), põhineb käesolev direktiiviettepanek ELi toimimise lepingu artiklil 114, mis hõlmab õigusaktide ühtlustamist siseturu parandamiseks. Seda põhjendab direktiivi eesmärgi, kohaldamisala ja sisu muutumine, suurem vastastikune sõltuvus ja vajadus luua kriitilise tähtsusega üksustele võrdsemad tingimused. Selle asemel, et kaitsta piiratud hulka füüsilisi taristuid, mille kahjustada saamisel või hävimisel oleks märkimisväärne piiriülene mõju, on eesmärk suurendada selliste üksuste vastupidavusvõimet liikmesriikides, mis on kriitilise tähtsusega selliste teenuste osutamisel, mis on olulised elutähtsa ühiskondliku funktsiooni või majandustegevuse säilitamiseks siseturul mitmes sektoris, mis toetavad liidu paljude muude

majandussektorite toimimist. Kuna teenused, mille osutamisel kasutatakse nende sektorite elutähtsaid infrastruktuure, on üha rohkem piiriülevalt vastastikku sõltuvad, võib häire ühes liikmesriigis avaldada mõju teistes liikmesriikides või kogu liidus.

Praegu on asjaomaseid teenuseid reguleeriv õigusraamistik kehtestatud liikmesriikide tasandil ning teenuste suhtes kehtivad kohustused erinevad suuresti ja need erinevused tõenäoliselt kasvavad veelgi. Lahknevad riiklikud normid, mida kriitilise tähtsusega üksuste suhtes kohaldatakse, ei ohusta mitte ainult teenuste usaldusväärset osutamist kogu siseturul, vaid võivad mõjutada kahjulikult ka konkurentsi. See tuleneb peamiselt asjaolust, et sarnast liiki teenuseid osutavaid sarnast liiki üksuseid peetakse mõnes liikmesriigis kriitilise tähtsusega üksusteks, kuid teistes mitte. See tähendab, et üksuste suhtes, mis tegutsevad või soovivad tegutseda aktiivselt rohkem kui ühes liikmesriigis, kehtivad siseturul tegutsedes erinevad kohustused ning rangemate nõuetega liikmesriikides tegutsevad üksused võivad puutuda kokku takistustega, millega ei puutu kokku leebemate raamistikega liikmesriikides tegutsevad üksused. Need erinevused on sellised, mis avaldavad siseturu toimimisele otsest kahjulikku mõju.

- **Subsidiaarsus**

Euroopa tasandi ühine õigusraamistik selles valdkonnas on põhjendatud, arvestades elutähtsate infrastruktuuride tegevuse ja nende väljundite, st elutähtsate teenuste vaheliste suhete vastastikust sõltuvust ja piiriülest olemust. Ühes liikmesriigis paiknev operaator võib osutada teenuseid mitmes teises liikmesriigis või omavahel põimunud võrkude kaudu kogu ELis. Sellest tulenevalt võib asjaomast operaatorit mõjutav häire avaldada kaugeleulatuvat mõju muudele sektoritele ja üle riigipiiride. Häirete võimalikud üleeuroopalised tagajärjed nõuavad tegutsemist ELi tasandil. Lisaks avaldavad lahknevad riiklikud normid siseturu toimimisele otsest kahjulikku mõju. Nagu mõjuhinnangust nähtub, näevad paljud liikmesriigid ja tööstusharu sidusrühmad vajadust ühtsema ja koordineerituma Euroopa lähenemisviisi järele, mille eesmärk oleks tagada, et üksused on piisavalt vastupidavusvõimelised mitmesuguste riskide suhtes, mis on küll liikmesriigiti mõnevõrra erinevad, kuid tekitavad palju ühiseid probleeme, mida ei saa lahendada üksnes riiklike meetmetega või eraldiseisvad operaatorid üksi.

- **Proportsionaalsus**

Ettepanek on proportsionaalne algatuse üldise eesmärgiga. Kuigi liikmesriikide ja kriitilise tähtsusega üksuste kohustused võivad teataval juhul tuua kaasa mõningast täiendavat halduskoormust, näiteks kui liikmesriigid peavad välja töötama riikliku strateegia või kui kriitilise tähtsusega üksused peavad rakendama teatavaid tehnilisi ja korralduslikke meetmeid, eeldatakse, et need on oma laadilt üldiselt piiratud. Sellega seoses tuleb märkida, et paljud üksused on juba võtnud oma taristu kaitsmiseks ja talitluspidevuse tagamiseks turvameetmeid.

Mõnel juhul võib direktiivi nõuete järgimiseks siiski olla tarvis suuremaid investeeringuid. Isegi sellistel juhtudel on need investeeringud siiski põhjendatud, kuna need aitaksid tõhustada operaatori tasandi ja süsteemset vastupidavusvõimet ning sidusamat lähenemisviisi ning suurendada suutlikkust osutada usaldusväärseid teenuseid kogu liidus. Lisaks eeldatakse, et direktiivist tulenev lisakoormus on oluliselt väiksem kui kulud, mis on seotud vajadusega tulla toime oluliste häiretega, mis ohustavad elutähtsate ühiskondlike funktsioonidega seotud teenuste katkematut osutamist ning operaatorite, üksikute liikmesriikide, liidu ja üldisemalt selle elanike majanduslikku heaolu, ning vajadusega nende kahjulikke tagajärgi kõrvaldada.

- **Vahendi valik**

Ettepanek on esitatud direktiivina, mille eesmärk on tagada kogu liidus mitme sektori kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime ühtsem käsitusviis. Ettepanekus sätestatakse pädevate asutuste konkreetseid kohustused identifitseerida ühiste kriteeriumide ja riskihindamise tulemuste alusel kriitilise tähtsusega üksused. Direktiivi abil on võimalik tagada, et liikmesriigid järgivad kriitilise tähtsusega üksuste identifitseerimisel ühtset käsitust, võttes samal ajal arvesse riigi tasandi eripärasid, sealhulgas riskidega kokkupuutumise erinevaid tasemeid ning sektoritevahelist ja piiriülest vastastikust sõltuvust.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

• Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll

Euroopa elutähtsate infrastruktuuride direktiivi hinnati 2019. aastal eesmärgiga hinnata direktiivi rakendamise asjakohasust, sidusust, tulemuslikkust, tõhusust, ELi lisaväärtust ja jätkusuutlikkust¹².

Hindamise käigus leiti, et olukord on pärast direktiivi jõustumist märkimisväärselt muutunud. Neid muudatusi silmas pidades leiti, et direktiiv on vaid osaliselt asjakohane. Kuigi hindamisel leiti, et direktiiv on üldiselt kooskõlas asjakohaste Euroopa valdkondlike õigusaktide ja poliitikaga rahvusvahelisel tasandil, peeti seda mõne sätte üldise laadi tõttu ainult osaliselt tõhusaks. Leiti, et direktiiv on loonud ELi lisaväärtust, kuna sellega saavutati tulemused (st ühine raamistik Euroopa elutähtsate infrastruktuuride kaitseks), mida ei oleks olnud võimalik saavutada riiklike ega muude Euroopa algatustega, käivitamata märksa pikemaid, kulukamaid ja vähem täpselt määratletud protsesse. Samas leiti, et teatavatel sätetel on paljude liikmesriikide jaoks piiratud lisaväärtus.

Kestlikkusega seoses eeldati, et teatavad direktiivist tulenevad mõjud (nt piiriülesed arutelud, aruandlusnõuded) kaovad, kui direktiiv tunnistatakse kehtetuks ja seda ei asendata. Hindamise käigus leiti, et liikmesriigid toetavad jätkuvalt ELi osalemist jõupingutustes tugevdada elutähtsate infrastruktuuride vastupidavusvõimet ning et on mõningaid kahtlusi, et direktiivi täielik kehtetuks tunnistamine võib avaldada selles valdkonnas kahjulikku mõju, eelkõige määratud Euroopa elutähtsate infrastruktuuride kaitsele. Liikmesriigid olid huvitatud sellest, et ELi osalus asjaomases valdkonnas oleks jätkuvalt kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega, toetaks liikmesriikide tasandil võetavaid meetmeid ning soodustaks piiriülest koostööd, sealhulgas kolmandate riikidega.

• Konsulteerimine sidusrühmadega

Käesoleva ettepaneku koostamisel konsulteeris komisjon mitmesuguste sidusrühmadega, kelle hulgas olid Euroopa Liidu institutsioonid ja asutused; rahvusvahelised organisatsioonid; liikmesriikide ametiasutused; erasektori üksused, sealhulgas eraldiseisvad operaatorid ning riiklikud ja Euroopa tööstusühendused, mis esindavad operaatoreid mitmetes eri sektorites; eksperdid ja eksperdivõrgustikud, sealhulgas elutähtsa infrastruktuuri kaitse Euroopa viitevõrgustik (ERN-CIP); akadeemiliste ringkondade esindajad; valitsusvälised organisatsioonid ja üldsuse esindajad.

Sidusrühmadega konsulteeriti mitmel viisil, mille hulgas olid üldsuse tagasiside andmise võimalus käesoleva ettepaneku esialgse mõjuhinnangu kohta; nõuandeseminarid;

¹² SWD(2019) 310.

sihtküsimumstikud; kahepoolsed teabevahetused ja avalik konsultatsioon (et toetada Euroopa elutähtsate infrastruktuuride direktiivi 2019. aasta hindamist). Peale selle konsulteeris mõjuhinna koostamist toetava teostatavusuuringu eest vastutav välistöövõtja mitmete sidusrühmadega näiteks veebipõhise küsitluse, kirjaliku küsimustiku, individuaalsete intervjuude ja virtuaalsete nn kohapealsete külastuste kaudu kümnes liikmesriigis.

Need konsultatsioonid võimaldasid komisjonil uurida olemasoleva elutähtsate infrastruktuuride vastupidavusvõime raamistiku (st lähteolukorra) tulemuslikkust, tõhusust, asjakohasust, sidusust ja ELi lisaväärtust, sellest tulenevaid probleeme, erinevaid poliitikavariante, mida võiks nende probleemide lahendamisel kaaluda, ning konkreetset mõju, mida need variandid võivad eeldatavalt avaldada. Üldjoontes osutasid konsultatsioonid mitmele valdkonnale, mille puhul sidusrühmad olid üldiselt üksmeelel, eeskätt selles, et olemasolevat elutähtsate infrastruktuuride vastupidavusvõimet käsitlevat ELi raamistikku tuleks uuendada, võttes arvesse sektoritevahelist kasvavat vastastikust sõltuvust ja muutuvat ohuolukorda.

Konkreetselt olid sidusrühmad ühel meelel selles, et igasugune uus käsitus peaks koosnema siduvate ja mittesiduvate meetmete kombinatsioonist, keskenduma pigem vastupidavusvõimele kui varakesksele kaitsele ning looma selgema seose meetmete vahel, mille eesmärk on suurendada küber- ja muud kui kübervastupidavusvõimet. Lisaks toetasid nad käsitust, milles võetakse arvesse kehtivate valdkondlike õigusaktide sätteid, mis hõlmab vähemalt kehtivas küberturvalisuse direktiivis käsitletud sektoreid, ning kriitilise tähtsusega üksuste ühtsemaid kohustusi riigi tasandil, mis omakorda peaks olema võimeline teostama piisavat turvakontrolli töötajate üle, kellel on juurdepääs tundlikele rajatistele/teabele. Lisaks soovitasid sidusrühmad, et igasugune uus käsitus peaks looma liikmesriikidele võimalused teostada kriitilise tähtsusega üksuste tegevuse üle tõhusamat järelevalvet, kuid tagama ka, et üleeuroopaliselt olulised kriitilise tähtsusega üksused oleksid identifitseeritud ja piisavalt vastupidavad. Lõpetuseks soovisid nad ELilt suuremat rahastust ja toetust, nt uue õigusakti rakendamisele, suutlikkuse suurendamisele riikide tasandil ning avaliku ja erasektori koordineerimisele/koostööle ning heade tavade, teadmiste ja eksperditeadmiste jagamisele eri tasanditel. Käesolev ettepanek sisaldab sätteid, mis vastavad üldiselt sidusrühmade väljendatud seisukohtadele ja eelistustele.

- **Eksperdiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Nagu eelmises punktis nimetatud, on komisjon asjaomase ettepaneku väljatöötamisel kasutanud välisekspertide abi näiteks sõltumatute ekspertide, ekspertide võrgustike ja akadeemiliste ringkondade esindajatega peetavate konsultatsioonide raames.

- **Mõjuhinna**

Mõjuhinna, milles toetati käesoleva algatuse väljatöötamist, uuriti eri poliitikavariante eespool kirjeldatud üldiste ja konkreetsete probleemide lahendamiseks. Lisaks lähteolukorrale, millega ei kaasneks praeguses olukorras mingit muutust, hõlmasid need variandid järgmist.

- 1. variant: kehtiva Euroopa elutähtsate infrastruktuuride direktiivi säilitamine koos vabatahtlike meetmetega olemasoleva Euroopa esmatähtsate infrastruktuuride kaitse programmi raames.
- 2. variant: kehtiva Euroopa elutähtsate infrastruktuuride direktiivi läbivaatamine, et hõlmata samu sektoreid kui kehtiv küberturvalisuse direktiiv ning keskenduda rohkem vastupidavusvõimele. Uue Euroopa elutähtsate infrastruktuuride direktiiviga

kaasneksid muudatused olemasolevas piiriüleses Euroopa elutähtsate infrastruktuuride määramise protsessis, sealhulgas uued määramiskriteeriumid, ning uued nõuded liikmesriikidele ja operaatoritele.

- 3. variant: kehtiva Euroopa elutähtsate infrastruktuuride direktiivi asendamine uue õigusaktiga, mille eesmärk on suurendada kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõimet sektorites, mida kavandatakse teises küberturvalisuse direktiivis peetakse elutähtsateks. Selle variandiga kehtestatakse miinimumnõuded liikmesriikidele ja uue raamistiku raames identifitseeritud kriitilise tähtsusega üksustele. Nähakse ette menetlus selliste kriitilise tähtsusega üksuste identifitseerimiseks, mis osutavad teenuseid mitmesse ELi liikmesriiki või mitmes ELi liikmesriigis, kui mitte kõigis neist. Õigusakti rakendamist toetaks komisjonisise sihtotstarbeline teadmuskeskus.
- 4. variant: kehtiva Euroopa elutähtsate infrastruktuuride direktiivi asendamine uue õigusaktiga, mille eesmärk on suurendada kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõimet sektorites, mida peetakse kavandatakse teises küberturvalisuse direktiivis elutähtsateks, samuti komisjonile jõulisema rolli andmine kriitilise tähtsusega üksuste identifitseerimisel ning elutähtsate infrastruktuuride vastupidavusvõime eest vastutava spetsiaalse ELi ameti loomine (mis võtaks üle eelmise variandi raames kavandatava teadmuskeskuse rollid ja ülesanded).

Võttes arvesse iga variandiga seotud mitmesuguseid majanduslikke, sotsiaalseid ja keskkonnamõjusid, aga ka nende väärtust tõhususe, tulemuslikkuse ja proportsionaalsuse seisukohast, leiti mõjuhinnaangus, et eelistatav on 3. variant. 1. ja 2. variant ei tooks kaasa probleemi lahendamiseks vajalikke muudatusi, kuid 3. variandi tulemusena sünniks ühtlustatud ja terviklikum vastupidavusvõimeraamistik, mis oleks kooskõlas ka seotud valdkondades kohaldatavate liidu õigusaktidega ja võtaks neid arvesse. Leiti ka, et 3. variant on proportsionaalne ja poliitiliselt teostatav, kuna see on kooskõlas nõukogu ja parlamendi avaldustega vajaduse kohta võtta selles valdkonnas liidu meetmeid. Lisaks täheldati, et see variant tagab tõenäoliselt paindlikkuse ja pakub tulevikukindlat raamistikku, mis võimaldaks kriitilise tähtsusega üksustel reageerida aja jooksul erinevatele riskidele. Mõjuhinnaangus leiti, et see valik täiendaks kehtivaid valdkondlikke ja valdkonnaüleseid raamistikke ja õigusakte. Näiteks tehakse selle variandiga mõõndusi juhul, kui määratud üksused täidavad teatavaid käesolevas uues õigusaktis sisalduvaid kohustusi kehtivates õigusaktides sätestatud kohustuste kaudu; sellisel juhul ei nõuta neilt täiendavate meetmete võtmist. Teisalt peaksid nad võtma teatavaid meetmeid, kui kehtivates õigusaktides asjaomast küsimust ei käsitleta või piirdatakse neis ainult teatavat liiki riskide või meetmetega.

Mõjuhinnaangut kontrollis õiguskontrollikomitee, mis esitas 20. novembril 2020 positiivse arvamuse koos reservatsioonidega. Komitee juhtis tähelepanu mõjuhinnaangu mitmele käsitlemist vajavale elemendile. Konkreetsemalt palus komitee täiendavaid selgitusi elutähtsa infrastruktuuri ja piiriülese mõõtmega seotud riskide, algatuse ja küberturvalisuse direktiivi käimasoleva läbivaatamise vahelise seose ning eelistatud poliitikavariandi ja muude valdkondlike õigusaktide vahelise seose kohta. Lisaks leidis komitee, et õigusakti valdkondliku kohaldamisala laiendamiseks on vaja täiendavaid selgitusi, ja palus lisateavet kriitilise tähtsusega üksuste valimise kriteeriumide kohta. Proportsionaalsuse osas soovis komitee täiendavat selgitust selle kohta, kuidas aitaks eelistatud variant liikmesriikidel piiriülesetele riskidele paremini reageerida. Neid ja muid komitee üksikasjalikumaid märkusi on käsitletud mõjuhinnaangu lõplikus versioonis, milles kirjeldatakse näiteks üksikasjalikumalt elutähtsaid infrastruktuure ohustavaid piiriüleseid riske ning käesoleva ettepaneku ja teist

küberturvalisuse direktiivi käsitleva ettepaneku vahelist seost. Komitee märkusi on arvesse võetud ka direktiiviettepanekus.

- **Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine**

Kooskõlas komisjoni õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmiga (REFIT) peaksid kõik algatused, mille eesmärk on muuta kehtivaid ELi õigusakte, püüdlema lihtsustamise poole ja püüdma saavutada seatud poliitikaeesmärke tõhusamalt. Mõjuhindangu tulemused näitavad, et ettepanek peaks vähendama liikmesriikide üldist koormust. Suurem kooskõla praeguse küberturvalisuse direktiivi teenustele suunatud käsitusega vähendab aja jooksul tõenäoliselt nõuete täitmisega seotud kulusid. Näiteks asendataks kehtivas Euroopa esmatähtsate infrastruktuuride direktiivis sisalduv koormav piiriülene identifitseerimis- ja määramisprotsess riigi tasandil toimuva riskipõhise menetlusega, mille eesmärk on üksnes identifitseerida kriitilise tähtsusega üksused, millel on erisugused kohustused. Riskihindamise alusel identifitseeriks liikmesriigid kriitilise tähtsusega üksused, millest enamik on kehtiva küberturvalisuse direktiivi kohaselt juba oluliste teenuste määratud operaatorid.

Pealegi kui võtta meetmeid kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime suurendamiseks, on häire tekkimise tõenäosus väiksem. Nii väheneks ka tõenäosus, et häired kahjustavad elutähtsate teenuste osutamist üksikutes liikmesriikides ja kogu Euroopas. Koos erinevate riiklike normide ühtlustamisest tuleneva positiivse mõjuga mõjuks see positiivselt ka ettevõtjatele, sealhulgas mikroettevõtjatele ning väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele, liidu majanduse üldisele seisukorrale ja siseturu usaldusväärsele toimimisele.

- **Põhiõigused**

Kavandatud õigusakti eesmärk on suurendada mitmesuguseid põhiteenuseid osutavate kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõimet, kõrvaldades samal ajal regulatiivsed takistused nende suutlikkusele osutada oma teenuseid kogu liidus. Seda tehes väheneks üldine häirete oht nii ühiskondlikul kui ka individuaalsel tasandil ning väheneks koormus. See aitaks kaasa avaliku julgeoleku kõrgema taseme tagamisele, mõjutades samas positiivselt ettevõtjate ettevõtlusvabadust ning paljusid teisi ettevõtjaid, kes sõltuvad elutähtsate teenuste osutamisest, millest lõppkokkuvõttes saavad kasu tarbijad. Ettepaneku sätted, mille eesmärk on tagada töötajatega seotud julgeoleku tulemuslik haldamine, hõlmavad tavaliselt isikuandmete töötlemist. Seda põhjendab vajadus kontrollida teatavate kategooriate töötajate tausta. Lisaks tuleb isikuandmete töötlemisel alati järgida isikuandmete kaitset käsitlevaid liidu õigusnorme, sealhulgas isikuandmete kaitse üldmäärust¹³.

4. MÕJU EELARVELE

Kavandatud direktiiv mõjutab liidu eelarvet. Ettepaneku elluviimise toetamiseks vajalike rahaliste vahendite kogusumma ajavahemikuks 2021–2027 on hinnanguliselt 42,9 miljonit eurot, millest 5,1 miljonit eurot moodustavad halduskulud. Need kulud jaotuvad järgmiselt:

- komisjoni toetusmeetmed, sealhulgas personaliplaneerimine, projektid, uuringud ja toetusmeetmed;
- komisjoni korraldatavad nõuandemissioonid;

¹³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta.

- kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime töörühma, komiteemenetluse komitee ja muude koosolekute korrapärased kohtumised.

Üksikasjalikum teave selle kohta on esitatud ettepanekule lisatud finantsselgituses.

5. MUU TEAVE

• Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord

Kavandatud direktiivi rakendamine vaadatakse uuesti läbi neli ja pool aastat pärast selle jõustumist, seejärel esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande. Aruandes hinnatakse, millises ulatuses on liikmesriigid võtnud direktiivi järgimiseks vajalikke meetmeid. Komisjon esitab aruande direktiivi mõju ja lisaväärtuse kohta Euroopa Parlamendile ja nõukogule kuus aastat pärast direktiivi jõustumist.

• Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus

Reguleerimisese, kohaldamisala ja mõisted (artiklid 1–2)

Artiklis 1 esitatakse direktiivi reguleerimisese ja kohaldamisala, milles on sätestatud liikmesriikide kohustus võtta teatavaid meetmeid, mille eesmärk on tagada siseturul elutähtsa ühiskondliku funktsiooni või majandustegevuse säilitamiseks vajalike teenuste osutamine, eelkõige identifitseerida kriitilise tähtsusega üksused ja võimaldada neil täita konkreetseid kohustusi, mille eesmärk on suurendada nende vastupidavusvõimet ja parandada nende suutlikkust osutada siseturul neid teenuseid. Direktiiviga kehtestatakse ka normid, mis käsitlevad kriitilise tähtsusega üksuste järelevalvet ja neile pandud kohustuste täitmise tagamist ning üleeuroopaliselt oluliste kriitilise tähtsusega üksuste erijärelevalvet. Artiklis 1 selgitatakse ka direktiivi ja muude asjakohaste liidu õigusaktide vahelist seost ning tingimusi, mille alusel vahetatakse komisjoni ja muude asjaomaste asutustega teavet, mis on liidu ja riigisiseste normide kohaselt konfidentsiaalne. Artiklis 2 esitatakse kasutatavate mõistete loetelu.

Kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime riiklikud raamistikud (artiklid 3–9)

Artiklis 3 sätestatakse, et liikmesriigid võtavad vastu strateegia kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime tugevdamiseks, kirjeldatakse elemente, mida see peaks sisaldama, selgitatakse, et strateegiat tuleks korrapäraselt ja vajaduse korral ajakohastada, ning sätestatakse, et liikmesriigid edastavad oma strateegiad ja nende ajakohastused komisjonile. Artiklis 4 on sätestatud, et pädevad asutused koostavad elutähtsate teenuste loetelu ja hindavad korrapäraselt kõiki asjakohaseid riske, mis võivad mõjutada elutähtsate teenuste osutamist, et identifitseerida kriitilise tähtsusega üksused. Selles hindamises võetakse arvesse muude asjakohaste liidu õigusaktide kohaselt tehtud riskihindamisi, konkreetsete sektorite vahelisest sõltuvusest tulenevaid riske ja kättesaadavat teavet intsidentide kohta. Liikmesriigid tagavad, et riskihindamise asjakohased elemendid tehakse kriitilise tähtsusega üksustele kättesaadavaks ning et andmed tuvastatud riskide liikide ja nende riskihindamiste tulemused tehakse korrapäraselt komisjonile kättesaadavaks.

Artiklis 5 sätestatakse, et liikmesriigid identifitseerivad kriitilise tähtsusega üksused konkreetsetes sektorites ja allsektorites. Identifitseerimisprotsessis tuleks võtta arvesse riskihindamise tulemusi ja kohaldada konkreetseid kriteeriume. Liikmesriigid koostavad kriitilise tähtsusega üksuste loetelu, mida ajakohastatakse vajaduse korral ja korrapäraselt. Kriitilise tähtsusega üksusi teavitatakse nõuetekohaselt nende identifitseerimisest ja sellega kaasnevatest kohustustest. Direktiivi rakendamise eest vastutavad pädevad asutused

teavitavad teise küberturvalisuse direktiivi rakendamise eest vastutavaid pädevaid asutusi kriitilise tähtsusega üksuste identifitseerimisest. Kui kaks või enam liikmesriiki on identifitseerinud üksuse kriitilise tähtsusega olevaks, konsulteerivad nad üksteisega, et vähendada kriitilise tähtsusega üksuse koormust. Kui kriitilise tähtsusega üksused osutavad teenuseid enam kui kolmandikule liikmesriikidele või enam kui kolmandikus liikmesriikidest, teatab asjaomane liikmesriik komisjonile nende kriitilise tähtsusega üksuste andmed.

Artiklis 6 määratletakse artikli 5 lõikes 2 osutatud mõiste „oluline häiriv mõju“ ning nõutakse, et liikmesriigid esitaksid komisjonile teavat liiki teavet nende identifitseeritud kriitilise tähtsusega üksuste ja nende identifitseerimise viisi kohta. Artikliga 6 antakse komisjonile ka õigus võtta pärast kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime töörühmaga konsulteerimist vastu asjakohased suunised.

Artiklis 7 sätestatakse, et liikmesriigid peaksid identifitseerima panganduse, finantsturutaristu ja digitaristu sektorite üksused, mida käsitatakse kriitilise tähtsusega üksustega samaväärsetena üksnes II peatüki kohaldamisel. Neid üksusi tuleks nende identifitseerimisest teavitada.

Artiklis 8 sätestatakse, et iga liikmesriik määrab ühe või mitu pädevat asutust, mis vastutavad direktiivi nõuetekohase kohaldamise eest riigi tasandil, ning ühtse kontaktpunkti, mille ülesanne on tagada piiriülene koostöö, ning tagab neile piisavad ressursid. Ühtne kontaktpunkt esitab komisjonile korrapäraselt kokkuvõtva aruande intsidentidest teatamise kohta. Artiklis 8 nõutakse, et direktiivi kohaldamise eest vastutavad pädevad asutused teeksid koostööd muude asjakohaste riigi ametiasutustega, sealhulgas teise küberturvalisuse direktiivi alusel määratud pädevate asutustega. Artiklis 9 sätestatakse, et liikmesriigid toetavad kriitilise tähtsusega üksusi nende vastupidavusvõime tagamisel ning hõlbustavad pädevate asutuste ja kriitilise tähtsusega üksuste vahel koostööd ning vabatahtlikku teabe ja heade tavade vahetamist.

Kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime (artiklid 10–13)

Artiklis 10 sätestatakse, et kriitilise tähtsusega üksused hindavad korrapäraselt riiklike riskihinnangute ja muude asjakohaste teabeallikate alusel kõiki asjakohaseid riske. Artiklis 11 sätestatakse, et kriitilise tähtsusega üksused võtavad oma vastupidavusvõime tagamiseks asjakohaseid ja proportsionaalseid tehnilisi ja korralduslikke meetmeid ning tagavad, et neid meetmeid kirjeldatakse vastupidavusvõimekavas või samaväärses dokumendis või dokumentides. Liikmesriigid võivad taotleda, et komisjon korraldaks nõuandemissioone, et anda kriitilise tähtsusega üksustele nõu nende kohustuste täitmisel. Artikliga 11 antakse komisjonile õigus võtta vajaduse korral vastu delegeeritud õigusakte ja rakendusakte.

Artiklis 12 sätestatakse, et liikmesriigid tagavad, et kriitilise tähtsusega üksused võivad esitada taotlusi taustakontrolli tegemiseks isikute kohta, kes kuuluvad või võivad hakata kuuluma teatavatesse konkreetsetesse töötajate kategooriatesse, ning et selliste taustakontrollide eest vastutavad asutused hindavad neid taotlusi viivitamata. Artiklis kirjeldatakse taustakontrollide eesmärki, ulatust ja sisu, mis kõik peavad olema kooskõlas isikuandmete kaitse üldmäärusega.

Artiklis 13 sätestatakse, et liikmesriigid tagavad, et kriitilise tähtsusega üksused teatavad pädevale asutusele intsidentidest, millel on või võib olla nende tegevusele oluliselt häiriv mõju. Pädevad asutused omakorda esitavad teavitavale kriitilise tähtsusega üksusele asjakohase järelteabe. Ühtse kontaktpunkti kaudu teavitavad pädevad asutused ka ühtseid

kontaktpunkte muudes puudutatud liikmesriikides, kui intsident avaldab või võib avaldada piiriülest mõju ühes või mitmes muus liikmesriigis.

Erijärelvalve üleeuroopaliselt oluliste kriitilise tähtsusega üksuste üle (artiklid 14–15)

Artiklis 14 määratletakse üleeuroopaliselt olulised kriitilise tähtsusega üksused kui üksused, mis on identifitseeritud kriitilise tähtsusega üksustena ja mis osutavad elutähtsaid teenuseid rohkem kui kolmandikule liikmesriikidele või rohkem kui kolmandikus liikmesriikides. Pärast artikli 5 lõike 6 kohase teate saamist teavitab komisjon asjaomast üksust sellest, et teda käsitatakse üleeuroopaliselt olulise kriitilise tähtsusega üksusena, sellega kaasnevatest kohustustest ja kuupäevast, millest alates need kohustused hakkavad kehtima. Artiklis 15 kirjeldatakse konkreetset järelvalvekorda, mida kohaldatakse üleeuroopaliselt oluliste kriitilise tähtsusega üksuste suhtes, sealhulgas seda, et liikmesriigid, kus nimetatud üksused paiknevad, esitavad taotluse korral komisjonile ja kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime töörühmale teavet artikli 10 kohase riskihindamise ja artikli 11 kohaselt võetud meetmete kohta ning kõikide järelvalve- või täitemeetmete kohta. Artiklis 15 sätestatakse ka, et komisjon võib korraldada nõuandemissioone, et hinnata konkreetsete üleeuroopaliselt oluliste kriitilise tähtsusega üksuste kehtestatud meetmeid. Kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime töörühma nõuandemissiooni tulemuste analüüsi põhjal edastab komisjon liikmesriigile, kus asub üksuse taristu, oma seisukohad selle kohta, kas üksus täidab oma kohustusi, ja vajaduse korral selle kohta, milliseid meetmeid võiks võtta, et parandada üksuse vastupidavusvõimet. Artiklis kirjeldatakse nõuandemissioonide koosseisu, korraldust ja rahastamist. Samuti sätestatakse selles, et komisjon võtab vastu rakendusakti, millega kehtestatakse normid nõuandemissioonide läbiviimise ja aruannete esitamise menetluskorra kohta.

Koostöö ja aruandlus (artiklid 16–17)

Artiklis 16 kirjeldatakse liikmesriikide ja komisjoni esindajatest koosneva kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime töörühma rolli ja ülesandeid. See toetab komisjoni ning hõlbustab strateegilist koostööd ja teabevahetust. Artiklis selgitatakse, et komisjon võib võtta vastu rakendusakte, millega kehtestatakse kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime töörühma toimimiseks vajalik menetluskord. Artiklis 17 sätestatakse, et komisjon toetab vajaduse korral liikmesriike ja kriitilise tähtsusega üksusi direktiivist tulenevate kohustuste täitmisel ning täiendab artiklis 9 osutatud liikmesriikide tegevust.

Järelvalve ja täitmise tagamine (artiklid 18–19)

Artiklis 18 sätestatakse, et liikmesriikidel on direktiivi rakendamise ja täitmise tagamiseks teatavad õigused, vahendid ja kohustused. Liikmesriigid tagavad, et kui pädev asutus hindab kriitilise tähtsusega üksuse nõuetelevastavust, teavitab ta sellest asjaomase liikmesriigi pädevaid asutusi, kes on määratud teise küberturvalisuse direktiivi alusel, ning võib paluda, et need asutused hindaksid niisuguse üksuse küberturvalisust. Liikmesriigid peaksid tegema sel eesmärgil koostööd ja vahetavad teavet. Artiklis 19 sätestatakse, et vastavalt pikaajalisele tavale kehtestavad liikmesriigid rikkumiste korral kohaldatavad karistusnormid ja võtavad nende rakendamise tagamiseks kõik vajalikud meetmed.

Lõppsätted (artiklid 20–26)

Artiklis 20 sätestatakse, et komitee abistab komisjoni määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses. See on standardartikkel. Artikliga 21 antakse komisjonile õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel. Ka see on standardartikkel. Artiklis 22

sätestatakse, et komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, milles hinnatakse, millises ulatuses on liikmesriigid võtnud direktiivi järgimiseks vajalikke meetmeid. Euroopa Parlamendile ja nõukogule tuleb korrapäraselt esitada aruanne, milles hinnatakse direktiivi mõju ja lisaväärtust ning seda, kas direktiivi kohaldamisala tuleks laiendada muudele sektoritele või allsektoritele, sealhulgas toiduainete tootmisele, töötlemisele ja turustamisele.

Artiklis 23 sätestatakse, et direktiiv 2008/114/EÜ tunnistatakse kehtetuks alates käesoleva direktiivi kohaldamise kuupäevast. Artiklis 24 sätestatakse, et liikmesriigid võtavad kindlaksmääratud aja jooksul vastu ja avaldavad direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid ning teatavad nendest komisjonile. Käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetud põhiliste riigisiseste õigusnormide tekst edastatakse komisjonile. Artiklis 25 sätestatakse, et direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*. Artiklis 26 sätestatakse, et direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV

kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime kohta

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,
võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,
võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,
olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,
võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust,¹⁴
võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust,¹⁵
toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt¹⁶
ning arvestades järgmist:

- (1) Nõukogu direktiiviga 2008/114/EÜ¹⁷ on ette nähtud menetlus selliste Euroopa elutähtsate infrastruktuuride määramiseks energeetika- ja transpordisektorites, mille kahjustada saamisel või hävimisel oleks oluline piiriülene mõju vähemalt kahele liikmesriigile. Nimetatud direktiivis keskenduti ainult selliste infrastruktuuride kaitsele. Direktiivi 2008/114/EÜ hindamise käigus 2019. aastal¹⁸ leiti aga, et kuna elutähtsaid infrastruktuure kasutavad toimingud on üha enam omavahel seotud ja olemuselt piiriülesed, ei piisa üksnes üksiku varaga seotud kaitsemeetmetest kõikide häirete ärahoidmiseks. Seepärast on vaja võtta kasutusele lähenemisviis, millega tagatakse kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime, see tähendab nende suutlikkus kriitilise tähtsusega üksuse tegevust häirida võivaid intsidente leevendada, nendega toime tulla ja kohaneda ning neist taastuda.
- (2) Hoolimata liidus elutähtsate infrastruktuuride kaitse toetamiseks ette nähtud olemasolevatest meetmetest liidu¹⁹ ja liikmesriikide tasandil, ei ole neid infrastruktuure käitavatel üksustel piisavalt vahendeid, et tulla toime nende tegevust ohustavate praeguste ja eeldatavate tulevaste riskidega, mis võivad realiseerumisel häirida elutähtsa ühiskondliku funktsiooni või majandustegevuse toimimise seisukohast vajalike teenuste osutamist. Selle põhjuseks on muutuv ohuolukord, kus kasvab terrorismioht ning taristud ja sektorid on omavahel üha enam seotud, samuti suurem füüsiline risk, mis tuleneb loodusõnnetustest ja kliimamuutustest, mille tagajärjel suurenevad äärmuslike ilmastikuolude esinemissagedus ja ulatus ning

¹⁴ ELT C , , lk .

¹⁵ ELT C [...], [...], lk [...].

¹⁶ Euroopa Parlamendi [...] ja nõukogu [...] seisukoht.

¹⁷ Nõukogu 8. detsembri 2008. aasta direktiiv 2008/114/EÜ Euroopa elutähtsate infrastruktuuride identifitseerimise ja määramise ning nende kaitse parandamise vajaduse hindamise kohta (ELT L 345, 23.12.2008, lk 75).

¹⁸ SWD(2019) 308.

¹⁹ Elutähtsate infrastruktuuride kaitse Euroopa programm.

leiavad aset keskmiste kliimatingimuste pikaajalised muutused, mis võivad vähendada teatavat liiki taristu suutlikkust ja tõhusust juhul, kui ei ole kehtestatud vastupidavusvõime- või kliimamuutustega kohanemise meetmeid. Peale selle ei tunnustata asjaomaseid sektoreid ja üksuste liike kõikides liikmesriikides järjepidevalt kriitiliselt tähtsatena.

- (3) See kasvav omavaheline seotus tuleneb üha piiriülesemast ja üha enam vastastikku sõltuvast teenuste osutamise võrgustikust, mis kasutab kogu liidus selliste oluliste sektorite taristuid nagu energeetika, transport, pangandus, finantsturutaristu, digitaristu, joogi- ja reovesi, tervishoid, teatavad avaliku halduse harud ja ka kosmosetööstus, niivõrd kui viimase teatavate teenuste osutamine sõltub sellistest maaapealsetest taristutest, mida omavad, haldavad ja käitavad kas liikmesriigid või eraisikud ning mis seega ei hõlma taristuid, mida omab, haldab või käitab liit või mida hallatakse või käitatakse liidu nimel osana liidu kosmoseprogrammidest. Selline omavaheline seotus tähendab seda, et igasugusel häirel, mis võib algselt isegi piirduda ühe üksuse või ühe sektoriga, võib olla laiem, ahelreaktsioonina avalduv mõju, millel võivad omakorda olla kaugeleulatuvad ja pikaajalised kahjulikud tagajärjed teenuste osutamisele kogu siseturul. COVID-19 pandeemia on näidanud, kui haavatavad on meie omavahel üha tihedamalt seotud ühiskonnad väikese realiseerumisvõimalusega riskide esinemise korral.
- (4) Liikmesriikide õigusaktidega on elutähtsate teenuste osutamises osalevatele üksustele kehtestatud üha enam erinevaid nõudeid. Asjaolu, et mõnes liikmesriigis kehtivad selliste üksuste suhtes vähem ranged turvanõuded, võib avaldada negatiivset mõju elutähtsa ühiskondliku funktsiooni või majandustegevuse säilitamisele kogu liidus, samuti toob see kaasa takistusi siseturu nõuetekohasele toimimisele. Sarnast liiki üksusi peetakse mõnes liikmesriigis kriitiliselt tähtsateks, kuid teistes mitte, ning kriitiliselt tähtsatena identifitseeritud üksuste suhtes kehtivad eri liikmesriikides erinevad nõuded. Selle tulemuseks on täiendav ja ebavajalik halduskoormus piiriülelset tegutsevate äriühingute, eelkõige rangemate nõuetega liikmesriikides tegutsevate äriühingute jaoks.
- (5) Seepärast on vaja kehtestada ühtlustatud miinimumnõuded, et tagada elutähtsate teenuste osutamine siseturul ja suurendada kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõimet.
- (6) Selle eesmärgi täitmiseks peaksid liikmesriigid identifitseerima kriitilise tähtsusega üksused, mille suhtes peaksid kehtima erinõuded ja -järelevalve, ent millele tuleks samuti pakkuda eritoetust ja -suuniseid, et muuta nad väga vastupidavaks kõigi asjaomaste riskide suhtes.
- (7) Teatavad majandussektorid, näiteks energeetika ja transport, on juba reguleeritud või neid võidakse edaspidi reguleerida liidu valdkondlike õigusaktidega, mis sisaldavad norme nendes sektorites tegutsevate üksuste vastupidavusvõime teatavate aspektide kohta. Selleks et siseturu nõuetekohase toimimise jaoks kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõimega põhjalikult tegeleda, tuleks kõnealuseid valdkondlikke meetmeid täiendada meetmetega, mis on ette nähtud käesolevas direktiivis, millega luuakse üldraamistik kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime suurendamiseks kõikide, st nii looduslike kui ka inimtegevusest tingitud, juhuslike ja taotluslike ohtude vastu.

- (8) Arvestades küberturvalisuse olulisust kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime jaoks ja järjepidevuse huvides tuleb võimaluse korral tagada käesoleva direktiivi ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) XX/YY²⁰ [kavandatud direktiiv, mis käsitleb meetmeid, millega tagada küberturvalisuse ühtlaselt kõrge tase kogu liidus (edaspidi „teine küberturvalisuse direktiiv“)] vaheline sidusus. Küberriskide suuremat esinemissagedust ja eripärasid arvestades kehtestatakse teise küberturvalisuse direktiiviga põhjalikud nõuded suurele hulgale üksustele, et tagada nende küberturvalisus. Võttes arvesse asjaolu, et küberturvalisust on teises küberturvalisuse direktiivis piisavalt käsitletud, tuleks selle direktiiviga hõlmatud teemad käesoleva direktiivi kohaldamisalast välja jätta, ilma et see piiraks digitaristu sektori üksuste suhtes erikorra kohaldamist.
- (9) Kui liidu muude õigusaktide sätetega nõutakse kriitilise tähtsusega üksustelt asjakohaste riskide hindamist, meetmete võtmist oma vastupidavusvõime tagamiseks või intsidentidest teatamist ning kui need nõuded on vähemalt samaväärsed käesolevas direktiivis sätestatud vastavate kohustustega, ei tuleks käesoleva direktiivi asjaomaseid sätteid kohaldada, et vältida dubleerimist ja ebavajalikku koormust. Sellisel juhul tuleks kohaldada kõnealuste muude õigusaktide asjaomaseid sätteid. Kui käesoleva direktiivi asjaomaseid sätteid ei kohaldata, ei tuleks kohaldada ka selles sisalduvaid järelevalvet ja nõuete täitmise tagamist käsitlevaid sätteid. Liikmesriigid peaksid siiski lisama kõik lisas loetletud sektorid oma kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime tugevdamise strateegiasse, riskihindamisse ja toetusmeetmetesse kooskõlas II peatükiga ning olema suutelised identifitseerima kriitilise tähtsusega üksusi nendes sektorites, kui need täidavad kohaldatavad tingimused, võttes arvesse pangandus-, finantsturutaristute ja digitaristu sektorites tegutsevate üksuste suhtes kohaldatavat erikorda.
- (10) Kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime valdkonnas tervikliku lähenemisviisi tagamiseks peaks igal liikmesriigil olema strateegia, milles on sätestatud eesmärgid ja võetavad poliitikameetmed. Selle saavutamiseks peaksid liikmesriigid tagama, et nende küberturvalisuse strateegiatega nähakse ette poliitikaraamistik, mis võimaldab käesoleva direktiivi ja teise küberturvalisuse direktiivi kohaste pädevate asutuste vahelist tõhusamat koordineerimist seoses intsidente ja küberohte käsitleva teabe vahetamise ja järelevalveülesannete täitmisega.
- (11) Liikmesriikide tegevus kriitilise tähtsusega üksuste identifitseerimisel ja nende vastupidavusvõime tagamise toetamisel peaks lähtuma riskipõhisest lähenemisviisist, millega suunatakse jõupingutused neile üksustele, mis on elutähtsa ühiskondliku funktsiooni või majandustegevuse seisukohast kõige olulisemad. Sellise suunatud lähenemisviisi tagamiseks peaks iga liikmesriik hindama ühtlustatud raamistikus kõiki asjakohaseid looduslikke ja inimtegevusest tingitud riske, mis võivad mõjutada elutähtsate teenuste osutamist, sealhulgas õnnetusi, looduskatastroofe, selliseid rahvatervisealaseid hädaolukordi nagu pandeemiad, ja vaenulikest aktidest tingitud ohte, muu hulgas terroriakte. Nende riskide hindamisel peaksid liikmesriigid võtma arvesse teiste liidu õigusaktide alusel tehtud muid üldisi või valdkondlikke riskihinnanguid ning kaaluma sektoritevahelist seotust, sealhulgas muude liikmesriikide ja kolmandate riikide sektoritega. Riskihindamise tulemusi tuleks kasutada kriitilise tähtsusega üksuste identifitseerimisprotsessis ja nende üksuste

²⁰

[Viide teisele küberturvalisuse direktiivile pärast selle vastuvõtmist.]

toetamiseks käesoleva direktiivi kohaste vastupidavusvõimet käsitlevate nõuete täitmisel.

- (12) Selle tagamiseks, et kõnealuseid nõudeid kohaldatakse kõikide asjaomaste üksuste suhtes, ja lahknevuste vähendamiseks on oluline kehtestada ühtlustatud normid, mis võimaldavad kogu liidus kriitilise tähtsusega üksuste ühtset identifitseerimist, andes samal ajal liikmesriikidele võimaluse arvestada riiklike eripäradega. Seepärast tuleks sätestada kriitilise tähtsusega üksuste identifitseerimise kriteeriumid. Tulemuslikkuse, tõhususe, järjepidevuse ja õiguskindluse huvides tuleks kehtestada asjakohased normid ka sellisest identifitseerimisest teatamise, sellega seoses tehtava koostöö ja selle õiguslike tagajärgede kohta. Selleks et komisjon saaks hinnata direktiivi nõuetekohast kohaldamist, peaksid liikmesriigid esitama komisjonile võimalikult üksikasjalikult ja täpselt asjakohase teabe ning igal juhul elutähtsate teenuste loetelu, kõikides lisas nimetatud sektorites ja allsektorites identifitseeritud kriitilise tähtsusega üksuste arvu, elutähtsa(d) teenuse(d), mida iga üksus osutab, ja võimalikud kohaldatavad künnised.
- (13) Samuti tuleks kehtestada kriteeriumid selliste intsidentide põhjustatud häiriva mõju olulisuse kindlakstegemiseks. Kõnealused kriteeriumid peaksid tuginema Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2016/1148²¹ sätestatud kriteeriumidele, et kasutada ära jõupingutused, mis liikmesriigid on teinud selliste operaatorite identifitseerimiseks, ja selles valdkonnas saadud kogemused.
- (14) Digitaristu sektoriga seotud üksuste tegevus tugineb põhimõtteliselt võrgu- ja infosüsteemidele ning seega jäävad nad teise küberturvalisuse direktiivi kohaldamisalasse; nimetatud direktiivis käsitletakse selliste süsteemide füüsilist turvalisust nende küberturvalisuse riskijuhtimis- ja teatamiskohustuste raames. Kuna neid teemasid on käsitletud teises küberturvalisuse direktiivis, ei kohaldata selliste üksuste suhtes käesoleva direktiiviga ette nähtud kohustusi. Võttes aga arvesse digitaristu sektori üksuste osutatavate teenuste olulisust muude elutähtsate teenuste osutamisel, peaksid liikmesriigid käesoleva direktiiviga ette nähtud kriteeriumide põhjal ja selles sätestatud menetlust *mutatis mutandis* kohaldades identifitseerima sellised digitaristu sektoriga seotud üksused, mida tuleks käsitada kriitilise tähtsusega üksustega samaväärsetena üksnes II peatüki kohaldamisel, sealhulgas säte, mis käsitleb liikmesriikide toetust nende üksuste vastupidavusvõime suurendamiseks. Sellest tulenevalt ei tuleks nende üksuste suhtes kohaldada III–VI peatükis sätestatud kohustusi. Kuna II peatükis kriitilise tähtsusega üksustele kehtestatud kohustused esitada pädevatele asutustele teatavat teavet on seotud III ja IV peatüki kohaldamisega, ei tuleks nende üksuste suhtes kohaldada ka kõnealuseid kohustusi.
- (15) ELi finantsteenuste õigustikus on kehtestatud finantssektori ettevõtjatele põhjalikud nõuded juhtida kõiki riske, millega nad kokku puutuvad, sealhulgas tegevusriske, ja tagada talitluspidevus. See õigustik hõlmab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 648/2012,²² Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/65/EL²³ ning

²¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. juuli 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/1148 meetmete kohta, millega tagada võrgu- ja infosüsteemide turvalisuse ühtlaselt kõrge tase kogu liidus (ELT L 194, 19.7.2016, lk 1).

²² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta määrus (EL) nr 648/2012 börsiväliste tuletisinstrumentide, keskmise vastaspoolte ja kauplemisteabehoidlate kohta (ELT L 201, 27.7.2012, lk 1).

²³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/65/EL finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse direktiive 2002/92/EÜ ja 2011/61/EL (ELT L 173, 12.6.2014, lk 349).

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 600/2014,²⁴ samuti Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 575/2013²⁵ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/36/EL²⁶. Komisjon tegi hiljuti ettepaneku täiendada seda raamistikku Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega XX/YYYY [kavandatud määrus, mis käsitleb finantssektori digitaalset tegevuskerksust (edaspidi „DORA määrus“)²⁷], milles sätestatakse finantssektori ettevõtjatele IKT-riskide juhtimise, sealhulgas füüsilise IKT-taristu kaitsmise nõuded. Kuna lisa punktides 3 ja 4 loetletud üksuste vastupidavusvõimet on ELi finantsteenuste õigustikus põhjalikult käsitletud, tuleks ka neid üksusi käsitada kriitilise tähtsusega üksustega samaväärsetena üksnes käesoleva direktiivi II peatüki kohaldamisel. Tegevusriski ja digitaalset tegevuskerksust käsitlevate normide järjepideva kohaldamise tagamiseks finantssektoris peaksid [DORA määruse] artikli 41 kohaselt määratud asutused tagama liikmesriikide toetuse kriitilise tähtsusega üksustega samaväärsete finantssektori ettevõtjate üldise vastupidavusvõime suurendamisele, kohaldades täielikult ühtlustatud viisil kõnealuses õigusaktis sätestatud menetlusi.

- (16) Liikmesriigid peaksid määrama pädevad asutused, kes teevad järelevalvet direktiivis sätestatud normide kohaldamise üle ja tagavad vajaduse korral nende täitmise, ning tagama, et sellistel asutustel on piisavad õigused ja ressursid. Võttes arvesse erinevusi liikmesriikide juhtimisstruktuurides ning selleks et kaitsta juba kehtivat valdkondlikku korda või liidu järelevalve- ja reguleerivaid asutusi ja vältida dubleerimist, peaksid liikmesriigid saama määrata rohkem kui ühe pädeva asutuse. Sellisel juhul peaksid nad aga selgelt piiritlema asjaomaste asutuste vastavad ülesanded ning tagama nende asutuste sujuva ja tõhusa koostöö. Samuti peaksid kõik pädevad asutused tegema laialdasemalt koostööd muude asjakohaste asutustega nii liikmesriikide kui ka liidu tasandil.
- (17) Et hõlbustada piiriülest koostööd ja suhtlust ning käesolevat direktiivi tulemuslikult rakendada, peaks iga liikmesriik, ilma et see piiraks liidu valdkondlikke õigusnõudeid, nimetama ühes käesoleva direktiivi alusel pädevaks asutuseks määratud asutuses ühtse kontaktpunkti, kes vastutab kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõimega seotud küsimuste ja liidu tasandil selles valdkonnas tehtava piiriülese koostöö koordineerimise eest.
- (18) Arvestades, et teise küberturvalisuse direktiivi alusel kohaldatakse nii kriitilise tähtsusega üksustena identifitseeritud üksuste kui ka selliste digitaristu sektoris identifitseeritud üksuste suhtes, keda tuleb käesoleva direktiivi alusel käsitada samaväärsetena, teises küberturvalisuse direktiivis sätestatud küberturvalisuse nõudeid, peaksid nende kahe direktiivi alusel määratud pädevad asutused tegema

²⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta määrus (EL) nr 600/2014 finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse määrust (EL) nr 648/2012 (ELT L 173, 12.6.2014, lk 84).

²⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 575/2013 krediidasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta ja määruse (EL) nr 648/2012 muutmise kohta (ELT L 176, 27.6.2013, lk 1).

²⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/36/EL, mis käsitleb krediidasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediidasutuste ja investeerimisühingute usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet, millega muudetakse direktiivi 2002/87/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2006/48/EÜ ja 2006/49/EÜ (ELT L 176, 27.6.2013, lk 338).

²⁷ Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis käsitleb finantssektori digitaalset tegevuskerksust ning millega muudetakse määrusi (EÜ) nr 1060/2009, (EL) nr 648/2012, (EL) nr 600/2014 ja (EL) nr 909/2014 (COM(2020) 595).

koostööd, eelkõige seoses küberturvalisuse riskide ja selliseid üksusi mõjutavate intsidentidega.

- (19) Liikmesriigid peaksid toetama kriitilise tähtsusega üksusi vastupidavusvõime tugevdamisel kooskõlas käesolevast direktiivist tulenevate kohustustega, ilma et see piiraks nende üksuste endi juriidilist vastutust tagada kõnealuste kohustuste täitmine. Eelkõige saaksid liikmesriigid koostada juhendmaterjale ja metoodikaid, toetada õppusi kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime testimiseks ja pakkuda koolitusi nende üksuste töötajatele. Võttes arvesse üksuste ja sektorite omavahelist seotust, peaksid liikmesriigid peale selle looma teabejagamisvahendid, et toetada vabatahtlikku teabe jagamist kriitilise tähtsusega üksuste vahel, ilma et see piiraks Euroopa Liidu toimimise lepingus sätestatud konkurentsieeskirjade kohaldamist.
- (20) Selleks et kriitilise tähtsusega üksused suudaksid tagada oma vastupidavusvõime, peaks neil olema terviklik arusaam kõikidest asjakohastest riskidest, millega nad kokku puutuvad, ja nad peaks neid riske analüüsima. Sel eesmärgil peaksid nad tegema riskihindamise alati, kui see on nende konkreetset olukorda ja asjaomaste riskide muutumist arvesse võttes vajalik, ent igal juhul iga nelja aasta järel. Kriitilise tähtsusega üksuste riskihinnangud peaksid põhinema liikmesriikide tehtud riskihindamisel.
- (21) Kriitilise tähtsusega üksused peaksid võtma nende ees seisvate riskide seisukohast asjakohaseid ja proportsionaalseid korralduslikke ja tehnilisi meetmeid, et intsidente ennetada, neile vastu panna, neid leevendada, nendega toime tulla ja kohaneda ning neist taastuda. Kuigi kriitilise tähtsusega üksused peaksid võtma meetmeid seoses kõikide käesolevas direktiivis täpsustatud punktidega, peaksid meetmete üksikasjad ja ulatus kajastama asjakohasel ja proportsionaalsel viisil erinevaid riske, mille iga üksus on oma riskihindamise raames kindlaks teinud, ja asjaomase üksuse eripärasid.
- (22) Tulemuslikkuse ja vastutuse huvides peaksid kriitilise tähtsusega üksused kindlakstehtud riske arvesse võttes kirjeldama neid meetmeid vastupidavusvõimekavas või sellega samaväärses dokumendis või samaväärsetes dokumentides piisavalt üksikasjalikult kõnealuste eesmärkide täitmiseks ning seda kava praktikas kohaldama. Sellise(d) samaväärse(d) dokumendi(d) võib koostada kooskõlas nõuete ja normidega, mis on välja töötatud füüsilist kaitset käsitlevates rahvusvahelistes lepingutes, mille osalised liikmesriigid on, sealhulgas tuumamaterjali ja tuumarajatiste füüsilise kaitse konventsioonis, kui see on asjakohane.
- (23) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 300/2008,²⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 725/2004²⁹ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2005/65/EÜ³⁰ on kehtestatud nõuded, mida kohaldatakse lennundus- ja meretranspordi sektorite üksuste suhtes, et ebaseaduslikust tegevusest põhjustatud intsidente vältida, neile vastu panna ning nende tagajärgedega toime tulla. Kuigi käesoleva direktiiviga nõutavad meetmed on käsitletud riskide ja võetavate meetmete liikide osas laiemad, peaksid asjaomaste sektorite kriitilise tähtsusega üksused kajastama oma vastupidavusvõimekavas või samaväärsetes dokumentides nimetatud

²⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2008. aasta määrus (EÜ) nr 300/2008, mis käsitleb tsiviillennundusjulgestuse ühiseeskirju ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 2320/2002 (ELT L 97, 9.4.2008, lk 72).

²⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. märtsi 2004. aasta määrus (EÜ) nr 725/2004 laevade ja sadamarajatiste turvalisuse tugevdamise kohta (ELT L 129, 29.4.2004, lk 6).

³⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. oktoobri 2005. aasta direktiiv 2005/65/EÜ sadamate turvalisuse tugevdamise kohta (ELT L 310, 25.11.2005, lk 28).

muude liidu õigusaktide alusel võetud meetmeid. Peale selle võivad kriitilise tähtsusega üksused käesoleva direktiivi kohaste vastupidavusvõimemeetmete rakendamisel kaaluda valdkondliku tegevuse raames välja töötatud mittesiduvaid suuniseid ja head tava käsitlevaid dokumente, nagu ELi rongireisijate turvaplatvorm³¹.

- (24) Üha suuremaks probleemiks on oht, et kriitilise tähtsusega üksuste töötajad kuritarvitavad näiteks oma juurdepääsuõigusi üksuses kahju tekitamise eesmärgil. Seda ohtu süvendab kasvav radikaaliseerumine, mille tulemus on vägivaldne äärmuslus ja terrorism. Seepärast on vaja võimaldada kriitilise tähtsusega üksustel taotleda teatavatesse töötajate kategooriatesse kuuluvate isikute taustakontrolli ja tagada, et asjaomased asutused hindavad selliseid taotlusi kiiresti ning kooskõlas kohaldatavate liidu ja liikmesriigi õigusnormidega, sealhulgas isikuandmete kaitsenormidega.
- (25) Niipea, kui see on antud asjaoludel põhjendatult võimalik, peaksid kriitilise tähtsusega üksused teavitama liikmesriikide pädevaid asutusi intsidentidest, mis nende tegevust oluliselt häirivad või võivad seda oluliselt teha. Teade peaks võimaldama pädevatel asutustel intsidendile kiiresti ja õigesti reageerida ning andma neile täieliku ülevaate üldistest riskidest, millega kriitilise tähtsusega üksused kokku puutuvad. Sel eesmärgil tuleks kehtestada teatavatest intsidentidest teatamise menetlus ja näha ette parameetrid, mille põhjal teha kindlaks, millisel juhul on reaalne või võimalik häire oluline ja millest tuleb sel põhjusel teatada. Arvestades selliste häirete võimalikku piiriülest mõju, tuleks liikmesriikide jaoks kehtestada menetlus teiste mõjutatud liikmesriikide teavitamiseks ühtsete kontaktpunktide kaudu.
- (26) Kuigi kriitilise tähtsusega üksused tegutsevad üldiselt omavahel üha enam seotud teenuste osutamise ja taristute võrgustiku raames ning osutavad elutähtsaid teenuseid rohkem kui ühes liikmesriigis, on mõned sellised üksused liidu jaoks eriti tähtsad, sest nad osutavad elutähtsaid teenuseid paljudele liikmesriikidele, ja seega vajavad need liidu tasandil erijärelevalvet. Seepärast tuleks kehtestada normid üleeuroopaliselt oluliste kriitilise tähtsusega üksuste erijärelevalve kohta. Sellised normid ei piira käesolevas direktiivis kehtestatud järelevalve ja nõuete täitmise tagamise norme.
- (27) Kui mõne liikmesriigi arvates on vaja lisateavet, et ta suudaks nõustada kriitilise tähtsusega üksust selle III peatükis sätestatud kohustuste täitmisel või hinnata kokkuleppel selle riigiga, kus üleeuroopaliselt olulise kriitilise tähtsusega üksuse taristu asub, kas kõnealune üksus täidab neid kohustusi, peaks komisjon korraldama nõuandemissiooni asjaomase üksuse kehtestatud meetmete hindamiseks. Selle tagamiseks, et nimetatud nõuandemissioonid toimuksid nõuetekohaselt, tuleks kehtestada täiendavad normid, eelkõige selliste missioonide korraldamise ja läbiviimise, vajalike järelmeetmete ning asjaomaste üleeuroopaliselt oluliste kriitilise tähtsusega üksuste kohustuste kohta. Ilma et see piiraks selle liikmesriigi, kus nõuandemissioon korraldatakse, ja asjaomase üksuse kohustust täita käesolevas direktiivis kehtestatud norme, tuleks nõuandemissioonid korraldada kooskõlas kõnealuse liikmesriigi õiguses sätestatud üksikasjalike normidega, mis käsitlevad näiteks täpseid tingimusi, mis tuleb asjaomastele rajatistele või dokumentidele juurdepääsu saamiseks täita, ja õiguskaitsevahendeid. Sellisteks missioonideks vajalikke konkreetseid eriteadmisi saab vajaduse korral taotleda hädaolukordadele reageerimise koordineerimiskeskuse kaudu.

³¹ Komisjoni 29. juuni 2018. aasta otsus, millega luuakse ELi rongireisijate turvaplatvorm (C/2018/4014).

- (28) Selleks et toetada komisjoni ning hõlbustada strateegilist koostööd ja käesoleva direktiiviga seotud teemasid käsitleva teabe, sealhulgas parima tava vahetamist, tuleks komisjoni eksperdirühmana moodustada kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime töörühm. Liikmesriigid peaksid kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime töörühmas püüdma tagada oma pädevate asutuste määratud esindajate vahel tulemusliku ja tõhusa koostöö. Töörühm peaks alustama oma ülesannete täitmist kuus kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumist, et pakkuda täiendavaid võimalusi nõuetekohaseks koostööks direktiivi ülevõtmisperioodi jooksul.
- (29) Käesoleva direktiivi eesmärkide saavutamiseks ja ilma et see piiraks liikmesriikide ja kriitilise tähtsusega üksuste juriidilist vastutust tagada oma käesolevas direktiivis kehtestatud vastavate kohustuste täitmine, peaks komisjon võtma nende kohustuste täitmise hõlbustamiseks teatavaid toetusmeetmeid, kui ta peab seda asjakohaseks. Liikmesriike ja kriitilise tähtsusega üksusi käesolevas direktiivis kehtestatud kohustuste täitmisel toetades peaks komisjon tuginema olemasolevatele struktuuridele ja vahenditele, näiteks liidu elanikkonnakaitse mehhanismi ning elutähtsa infrastruktuuri kaitse Euroopa viitevõrgustiku struktuuridele ja vahenditele.
- (30) Liikmesriigid peaksid tagama, et nende pädevatel asutustel on teatavad erioigused käesoleva direktiivi nõuetekohaseks kohaldamiseks ja selle nõuete täitmise tagamiseks seoses kriitilise tähtsusega üksustega, kui sellised üksused kuuluvad vastavalt käesolevas direktiivis täpsustatule nende jurisdiktsiooni alla. Eelkõige peaksid kõnealused õigused hõlmama õigust teha kontrolle, järelevalvet ja auditeid, nõuda kriitilise tähtsusega üksustelt teabe ja tõendite esitamist meetmete kohta, mida nad on oma kohustuste täitmiseks võtnud, ning anda vajaduse korral korraldusi kindlakstehtud rikkumiste kõrvaldamiseks. Selliste korralduste andmise puhul ei tohiks liikmesriigid nõuda meetmeid, mis lähevad kaugemale sellest, mis on vajalik ja proportsionaalne asjaomase kriitilise tähtsusega üksuse nõuetelevastavuse tagamiseks, võttes arvesse eelkõige rikkumise raskusastet ja kriitilise tähtsusega üksuse majanduslikku suutlikkust. Üldjuhul peaksid selliste õigustega kaasnema sobilikud ja tulemuslikud kaitsemeetmed, mis täpsustatakse liikmesriigi õiguses kooskõlas Euroopa Liidu põhiõiguste hartast tulenevate nõuetega. Hinnates, kas kriitilise tähtsusega üksus täidab oma käesolevast direktiivist tulenevaid kohustusi, peaks käesoleva direktiivi alusel määratud pädevatel asutustel olema võimalik taotleda teise küberturvalisuse direktiivi alusel määratud pädevatelt asutustelt asjaomaste üksuste küberturvalisuse hindamist. Sel eesmärgil peaksid kõnealused pädevad asutused tegema koostööd ja vahetama teavet.
- (31) Selleks et võtta arvesse uusi riske, tehnoloogia arengut või ühe või mitme sektori eripärasid, tuleks komisjonile kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 delegeerida õigus võtta vastu akte, et täiendada kriitilise tähtsusega üksuste võetavaid vastupidavusvõimemeetmeid, täpsustades veelgi mõningaid või kõiki selliseid meetmeid. On eriti oluline, et komisjon korraldaks oma ettevalmistava töö käigus asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid toimuks kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes³² sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni

³² ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

eksperdirühmade koosolekutele, kus arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.

- (32) Selleks et tagada käesoleva direktiivi rakendamise ühetaolised tingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011³³.
- (33) Kuna käesoleva direktiivi eesmärki, nimelt tagada elutähtsa ühiskondliku funktsiooni või majandustegevuse säilitamiseks vajalike teenuste osutamine siseturul ning suurendada selliseid teenuseid osutavate kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõimet, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab seda meetme toime tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis 5 sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (34) Seepärast tuleks direktiiv 2008/114/EÜ kehtetuks tunnistada,
- ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

I PEATÜKK

REGULEERIMISESE, KOHALDAMISALA JA MÕISTED

Artikkel 1

Reguleerimisese ja kohaldamisala

1. Käesolevas direktiivis kehtestatakse
 - (a) liikmesriikidele kohustus võtta teatavaid meetmeid, mille eesmärk on tagada elutähtsa ühiskondliku funktsiooni või majandustegevuse säilitamiseks vajalike teenuste osutamine siseturul, eelkõige identifitseerida kriitilise tähtsusega üksused ja üksused, mida tuleb teatavates aspektides käsitada samaväärsetena, ning võimaldada neil täita oma kohustusi;
 - (b) kriitilise tähtsusega üksustele kohustused, mille eesmärk on suurendada nende vastupidavusvõimet ja parandada nende suutlikkust osutada siseturul teenuseid;
 - (c) normid kriitilise tähtsusega üksuste järelevalve ja nendepoolse nõuete täitmise tagamise kohta ning üleeuroopaliselt oluliste kriitilise tähtsusega üksuste erijärelevalve kohta.
2. Ilma et see piiraks artikli 7 kohaldamist, ei kohaldata käesolevat direktiivi küsimuste suhtes, mida on käsitletud direktiivis (EL) XX/YY [kavandatav direktiiv, mis käsitleb meetmeid, millega tagada küberturvalisuse ühtlaselt kõrge tase kogu liidus (edaspidi „teine küberturvalisuse direktiiv“)].
3. Kui liidu valdkondlike õigusaktide sätetega nõutakse kriitilise tähtsusega üksustelt III peatükis sätestatud meetmete võtmist ja kui need nõuded on vähemalt

³³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

samaväärsed käesolevas direktiivis sätestatud kohustustega, ei kohaldata käesoleva direktiivi asjaomaseid sätteid, sealhulgas VI peatükis kehtestatud sätteid järelevalve ja nõuete täitmise tagamise kohta.

4. Ilma et see piiraks ELi toimimise lepingu artikli 346 kohaldamist, tuleks teavet, mis on liidu ja liikmesriikide õigusnormide, näiteks ärisaladust käsitlevate õigusnormide kohaselt konfidentsiaalne, vahetada komisjoni ja teiste asjakohaste asutustega ainult siis, kui selline teabevahetus on käesoleva direktiivi kohaldamiseks vajalik. Vahetada võib ainult teavet, mis on teabevahetuse eesmärgi seisukohast oluline ja proportsionaalne. Teabevahetuse puhul tuleb säilitada asjaomase teabe konfidentsiaalsus ning kaitsta kriitilise tähtsusega üksuste turvalisust ja ärihuve.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- (1) „kriitilise tähtsusega üksus“ – lisa nimetatud liiki avalik-õiguslik või eraõiguslik üksus, mille liikmesriik on kooskõlas artikliga 5 sellisena identifitseerinud;
- (2) „vastupidavusvõime“ – suutlikkus kriitilise tähtsusega üksuse tegevust häirivaid või häirida võivaid intsidente ennetada, neile vastu panna, neid leevendada, nendega toime tulla ja kohaneda ning neist taastuda;
- (3) „intsident“ – igasugune sündmus, mis võib häirida või häirib kriitilise tähtsusega üksuse tegevust;
- (4) „taristu“ – elutähtsa teenuse osutamiseks vajalik vara, süsteem või selle osa;
- (5) „elutähtis teenus“ – teenus, mis on vajalik elutähtsa ühiskondliku funktsiooni või majandustegevuse säilitamiseks;
- (6) „risk“ – asjaolu või sündmus, mis võib kahjustada kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõimet;
- (7) „riskihindamine“ – meetodika riski olemuse ja ulatuse kindlaksmääramiseks, analüüsides võimalikke ohte ja hinnates olemasolevaid haavatavusega seotud tingimusi, mis võivad kriitilise tähtsusega üksuse tegevust häirida.

II PEATÜKK

KRIITILISE TÄHTSUSEGA ÜKSUSTE VASTUPIDAVUSVÕIME RIIKLIKUD RAAMISTIKUD

Artikkel 3

Kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime strateegia

1. Iga liikmesriik võtab [kolm aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumist] vastu strateegia kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime tugevdamiseks. Selles strateegias kehtestatakse strateegilised eesmärgid ja poliitikameetmed seoses kõnealuste kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime kõrge taseme saavutamise ja säilitamisega ning see hõlmab vähemalt lisa nimetatud sektoreid.
2. Strateegia sisaldab vähemalt järgmisi elemente:
 - (a) strateegilised eesmärgid ja prioriteedid kriitilise tähtsusega üksuste üldise vastupidavusvõime suurendamiseks, võttes arvesse piiri- ja sektoriteülest omavahelist seotust;

- (b) juhtimisraamistik strateegiliste eesmärkide ja prioriteetide saavutamiseks, sealhulgas eri ametiasutuste, kriitilise tähtsusega üksuste ja teiste strateegia rakendamises osalevate isikute rollide ja vastutusalade kirjeldus;
- (c) kriitilise tähtsusega üksuste üldise vastupidavusvõime suurendamiseks vajalike meetmete, sealhulgas riikliku riskihindamise, kriitilise tähtsusega üksuste ja kriitilise tähtsusega üksustega samaväärsete üksuste identifitseerimise ning käesoleva peatüki alusel kriitilise tähtsusega üksuste toetamiseks võetud meetmete kirjeldus;
- (d) poliitikaraamistik käesoleva direktiivi artikli 8 kohaselt ja [teise küberturvalisuse direktiivi] kohaselt määratud pädevate asutuste vaheliseks tõhusamaks koordineerimiseks intsidente ja küberohte käsitleva teabe jagamise ning järelevalveülesannete täitmise eesmärgil.

Strateegiat ajakohastatakse vajaduse korral ja vähemalt iga nelja aasta järel.

3. Liikmesriigid edastavad oma strateegiad ja strateegiate ajakohastused komisjonile kolme kuu jooksul alates nende vastuvõtmisest.

Artikkel 4

Liikmesriikide tehtav riskihindamine

1. Artikli 8 kohaselt määratud pädevad asutused koostavad loetelu elutähtsatest teenustest lisas nimetatud sektorites. Nad hindavad [kolm aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumist] ning järgnevalt vajaduse korral ja vähemalt iga nelja aasta järel kõiki asjakohaseid riske, mis võivad mõjutada selliste elutähtsate teenuste osutamist, et identifitseerida kriitilise tähtsusega üksused kooskõlas artikli 5 lõikega 1 ja toetada neid kriitilise tähtsusega üksusi artikli 11 kohaste meetmete võtmisel.

Riskihindamisel võetakse arvesse kõiki asjakohaseid looduslikke ja inimtegevusest tingitud riske, sealhulgas õnnetusi, looduskatastroofe, rahvatervisealaseid hädaolukordi ja vaenulikest aktidest tingitud ohte, muu hulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2017/541³⁴ kohaseid terroriakte.

2. Riskihindamisel võtavad liikmesriigid arvesse vähemalt järgmist:
 - (a) Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsuse nr 1313/2013/EL³⁵ artikli 6 lõike 1 alusel tehtud üldine riskihinnang;
 - (b) muud asjakohased riskihinnangud, mis on tehtud kooskõlas asjakohaste liidu valdkondlike õigusaktide, sealhulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/941³⁶ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2017/1938³⁷ nõuetega;

³⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/541 terrorismivastase võitluse kohta, millega asendatakse nõukogu raamotsus 2002/475/JSK ning muudetakse nõukogu otsust 2005/671/JSK (ELT L 88, 31.3.2017, lk 6).

³⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta otsus nr 1313/2013/EL liidu elanikkonnakaitse mehhanismi kohta (ELT L 347, 20.12.2013, lk 924).

³⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/941, mis käsitleb ohuvalmidust elektrisektoris ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2005/89/EÜ (ELT L 158, 14.6.2019, lk 1).

³⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1938, mis käsitleb gaasivarustuskindluse tagamise meetmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 994/2010 (ELT L 280, 28.10.2017, lk 1).

(c) riskid, mis tulenevad lisas nimetatud sektorite, sealhulgas muude liikmesriikide ja kolmandate riikide sektorite omavahelisest seotusest, ning ühes sektoris esineva häire võimalikust mõjust teistele sektoritele;

(d) kogu teave intsidentide kohta, millest on teatatud kooskõlas artikliga 13.

Esimese lõigu punkti c kohaldamisel teevad liikmesriigid vastavalt vajadusele koostööd muude liikmesriikide ja kolmandate riikide pädevate asutustega.

3. Liikmesriigid teevad lõikes 1 nimetatud riskihinnangu asjakohased elemendid kättesaadavaks kriitilise tähtsusega üksustele, kelle nad on kooskõlas artikliga 5 identifitseerinud, et aidata kõnealustel kriitilise tähtsusega üksustel teha vastavalt artiklile 10 oma riskihindamine ja võtta vastavalt artiklile 11 meetmed oma vastupidavusvõime tagamiseks.
4. Iga liikmesriik esitab komisjonile [kolm aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumist] ning järgnevalt vajaduse korral ja vähemalt iga nelja aasta järel andmed kindlakstehtud riskide liikide ja riskihindamise tulemuste kohta lisas nimetatud sektorite ja allsektorite kaupa.
5. Komisjon võib koostöös liikmesriikidega koostada lõike 4 nõuete täitmiseks ühise vabatahtliku aruandevormi.

Artikkel 5

Kriitilise tähtsusega üksuste identifitseerimine

1. [Kolm aastat ja kolm kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumist] identifitseerivad liikmesriigid kriitilise tähtsusega üksused kõikides sektorites ja allsektorites, mida on nimetatud lisas, välja arvatud selle punktides 3, 4 ja 8.
2. Lõike 1 kohasel kriitilise tähtsusega üksuste identifitseerimisel võtavad liikmesriigid arvesse artikli 4 kohase riskihindamise tulemusi ja kohaldavad järgmisi kriteeriume:
 - (a) üksus osutab üht või mitut elutähtsat teenust;
 - (b) asjaomase teenuse osutamine sõltub liikmesriigis paiknevast taristust ja
 - (c) intsidendil oleks oluline häiriv mõju asjaomase teenuse või sellest teenusest sõltuvate muude elutähtsate teenuste osutamisele lisas nimetatud sektorites.
3. Iga liikmesriik koostab identifitseeritud kriitilise tähtsusega üksuste loetelu ja tagab, et nendele kriitilise tähtsusega üksustele teatatakse nende kriitilise tähtsusega üksusena identifitseerimisest ühe kuu jooksul alates identifitseerimisest, teavitades neid nende II ja III peatüki kohastest kohustustest ning kuupäevast, alates millest kõnealuste peatükkide sätteid nende suhtes kohaldatakse.

Asjaomaste kriitilise tähtsusega üksuste suhtes kohaldatakse käesoleva peatüki sätteid alates teavitamise kuupäevast ja III peatüki sätteid alates ajast, mil kõnealusest kuupäevast on möödunud kuus kuud.
4. Liikmesriigid tagavad, et nende käesoleva direktiivi artikli 8 kohaselt määratud pädevad asutused teavitavad liikmesriikide [teise küberturvalisuse direktiivi] artikli 8 alusel määratud pädevaid asutusi käesoleva artikli alusel identifitseeritud kriitilise tähtsusega üksustest ühe kuu jooksul alates nende identifitseerimisest.
5. Pärast lõikes 3 nimetatud teavitamist tagavad liikmesriigid, et kriitilise tähtsusega üksused esitavad käesoleva direktiivi artikli 8 kohaselt määratud pädevatele asutustele teabe selle kohta, kas nad on identifitseeritud kriitilise tähtsusega üksusena

ühes või mitmes muus liikmesriigis. Kui üksus on identifitseeritud kriitilise tähtsusega kahes või enamas liikmesriigis, konsulteerivad need liikmesriigid omavahel eesmärgiga vähendada kriitilise tähtsusega üksuse koormust seoses III peatükist tulenevate kohustustega.

6. IV peatüki kohaldamisel tagavad liikmesriigid, et kriitilise tähtsusega üksused esitavad pärast lõikes 3 nimetatud teavitamist nende käesoleva direktiivi artikli 8 kohaselt määratud pädevatele asutustele teabe selle kohta, kas nad osutavad elutähtsaid teenuseid rohkem kui ühele kolmandikule liikmesriikidele või rohkem kui ühes kolmandikus liikmesriikides. Sellisel juhul teavitavad asjaomased liikmesriigid viivitamata komisjoni sellistest kriitilise tähtsusega üksustest.
7. Vajaduse korral ja igal juhul vähemalt iga nelja aasta järel vaatavad liikmesriigid identifitseeritud kriitilise tähtsusega üksuste loetelu läbi ja ajakohastavad seda, kui see on asjakohane.

Kui sellise ajakohastamise tulemusel identifitseeritakse täiendavaid kriitilise tähtsusega üksusi, kohaldatakse lõikeid 3, 4, 5 ja 6. Peale selle tagavad liikmesriigid, et üksusi, keda sellise ajakohastamise tulemusel enam ei identifitseerita kriitiliselt tähtsana, teavitatakse sellest ja asjaolust, et alates asjaomase teabe kättesaamisest III peatükist tulenevad kohustused nende suhtes enam ei kehti.

Artikkel 6 *Oluline häiriv mõju*

1. Artikli 5 lõike 2 punktis c nimetatud häiriva mõju olulisuse kindlakstegemisel võtavad liikmesriigid arvesse järgmisi kriteeriume:
 - (a) üksuse osutatavatest teenustest sõltuvate kasutajate arv;
 - (b) muude lisas nimetatud sektorite sõltuvus asjaomase teenusest;
 - (c) intsidentide võimalik mõju (raskusaste ja kestus) majandus- ja ühiskondlikule tegevusele, keskkonnale ja avalikule julgeolekule;
 - (d) üksuse turuosa selliste teenuste turul;
 - (e) geograafiline ala, mida intsident võiks mõjutada, sealhulgas võimalik piiriülene mõju;
 - (f) üksuse tähtsus teenuse piisava kvaliteedi säilitamisel, võttes arvesse alternatiivide olemasolu kõnealuse teenuse osutamiseks.
2. Liikmesriigid esitavad komisjonile [kolm aastat ja kolm kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumist] järgmise teabe:
 - (a) artikli 4 lõikes 1 nimetatud teenuste loetelu;
 - (b) igas lisas nimetatud sektoris ja allsektoris identifitseeritud kriitilise tähtsusega üksuste arv ning artikli 4 lõikes 1 nimetatud teenus või teenused, mida iga üksus osutab;
 - (c) võimalikud künnised, mida kohaldatakse ühe või mitme lõikes 1 esitatud kriteeriumi täpsustamiseks.

Seejärel esitavad nad kõnealuse teabe vajaduse korral ja vähemalt iga nelja aasta järel.

3. Pärast kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime töörühmaga konsulteerimist võib komisjon võtta vastu suuniseid, et hõlbustada lõikes 1 nimetatud kriteeriumide kohaldamist, võttes arvesse lõikes 2 nimetatud teavet.

Artikkel 7

Käesoleva peatüki kohased kriitilise tähtsusega üksustega samaväärsed üksused

1. Lisa punktides 3, 4 ja 8 nimetatud sektorites identifitseerivad liikmesriigid [kolm aastat ja kolm kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumist] üksused, mida käsitatakse käesoleva peatüki kohaldamisel kriitilise tähtsusega üksustega samaväärsetena. Liikmesriigid kohaldavad selliste üksuste suhtes artikleid 3 ja 4, artikli 5 lõikeid 1–4 ja 7 ning artiklit 9.
2. Lisa punktides 3 ja 4 nimetatud lõike 1 kohaselt identifitseeritud sektorite üksuste puhul tagavad liikmesriigid artikli 8 lõike 1 kohaldamisel, et pädevate asutustena määratud asutused on [DORA määru] artikli 41 kohaselt määratud pädevad asutused.
3. Liikmesriigid tagavad, et lõikes 1 nimetatud üksusi teavitatakse põhjendamatu viivitusega nende identifitseerimisest käesolevas artiklis nimetatud üksustena.

Artikkel 8

Pädevad asutused ja ühtne kontaktpunkt

1. Iga liikmesriik määrab ühe või mitu pädevat asutust, kes vastutavad käesoleva direktiivi normide nõuetekohase kohaldamise ja vajaduse korral nende täitmise tagamise eest riigi tasandil (edaspidi „pädev asutus“). Liikmesriigid võivad määrata juba tegutseva asutuse või tegutsevad asutused.

Kui liikmesriigid määravad rohkem kui ühe asutuse, kehtestavad nad selgelt asjaomaste asutuste vastavad ülesanded ja tagavad, et need asutused teevad käesoleva direktiivi kohaste ülesannete täitmisel tõhusat koostööd, muu hulgas seoses lõikes 2 nimetatud ühtse kontaktpunkti määramise ja tegevusega.
2. Iga liikmesriik määrab pädevas asutuses ühtse kontaktpunkti, kes täidab sidepidamisfunktsiooni, et tagada piiriülene koostöö teiste liikmesriikide pädevate asutuste ja artiklis 16 nimetatud kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime töörühmaga (edaspidi „ühtne kontaktpunkt“).
3. [Kolm aastat ja kuus kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumist] ja seejärel igal aastal esitavad ühtsed kontaktpunktid komisjonile ja kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime töörühmale saadud teadete kohta kokkuvõtva aruande, mis hõlmab teadete arvu, teatatud intsidentide olemust ja artikli 13 lõike 3 alusel võetud meetmeid.
4. Iga liikmesriik tagab, et pädeval asutusel, sealhulgas selles asutuses määratud ühtsel kontaktpunktil on volitused ning piisavad finants-, inim- ja tehnilised ressursid, et talle pandud ülesandeid tulemuslikult ja tõhusalt täita.
5. Liikmesriigid tagavad, et nende pädevad asutused konsulteerivad vajaduse korral ning kooskõlas liidu ja liikmesriigi õigusega teiste asjakohaste riiklike asutustega, eelkõige elanikkonnakaitse, õiguskaitse ja isikuandmete kaitse eest vastutavate asutustega, samuti asjakohaste huvitatud isikute, sealhulgas kriitilise tähtsusega üksustega, ja teevad nendega koostööd.
6. Liikmesriigid tagavad, et nende käesoleva artikli kohaselt määratud pädevad asutused teevad [teise küberturvalisuse direktiivi] kohaselt määratud pädevate asutustega koostööd küsimustes, mis puudutavad kriitilise tähtsusega üksusi

mõjutavaid küberturvalisuse riske ja küberintsidente, samuti kriitilise tähtsusega üksuste jaoks olulisi meetmeid, mille on võtnud [teise küberturvalisuse direktiivi] alusel määratud pädevad asutused.

7. Iga liikmesriik teavitab komisjoni pädeva asutuse ja ühtse kontaktpunkti määramisest kolme kuu jooksul alates sellisest määramisest, sealhulgas nende käesoleva direktiivi kohastest täpsetest ülesannetest ja kohustustest ning nende kontaktandmetest ja nendega seotud hilisematest muudatustest. Iga liikmesriik avalikustab teabe pädeva asutuse ja ühtse kontaktpunkti määramise kohta.
8. Komisjon avaldab liikmesriikide ühtsete kontaktpunktide loetelu.

Artikkel 9

Liikmesriikide toetus kriitilise tähtsusega üksustele

1. Liikmesriigid toetavad kriitilise tähtsusega üksusi nende vastupidavusvõime suurendamisel. Kõnealune toetus võib hõlmata juhendmaterjalide ja meetodikate koostamist, nende üksuste vastupidavusvõime testimiseks õppuste korraldamise toetamist ja kriitilise tähtsusega üksuste töötajatele koolituse pakkumist.
2. Liikmesriigid tagavad, et pädevad asutused teevad lisas nimetatud sektorite kriitilise tähtsusega üksustega koostööd ning jagavad nendega teavet ja head tava.
3. Liikmesriigid loovad teabejagamisvahendid, et toetada käesoleva direktiiviga hõlmatud küsimustes kriitilise tähtsusega üksuste vahel vabatahtlikku teabe jagamist, eelkõige kooskõlas konkurentsi ja isikuandmete kaitse valdkonda käsitleva liidu ja liikmesriikide õigusega.

III PEATÜKK

KRIITILISE TÄHTSUSEGA ÜKSUSTE VASTUPIDAVUSVÕIME

Artikkel 10

Kriitilise tähtsusega üksuste tehtav riskihindamine

Liikmesriigid tagavad, et kriitilise tähtsusega üksused hindavad kuue kuu jooksul pärast artikli 5 lõikes 3 nimetatud teate saamist ning seejärel vajaduse korral ja vähemalt iga nelja aasta järel liikmesriikide riskihinnangute ja muude asjakohaste teabeallikate põhjal kõiki asjaomaseid riske, mis võivad nende tegevust häirida.

Riskihindamisel võetakse arvesse kõiki artikli 4 lõikes 1 nimetatud asjakohaseid riske, mille tulemusel võib oluliste teenuste osutamine olla häiritud. Selles võetakse arvesse lisas nimetatud muude sektorite võimalikku sõltuvust kriitilise tähtsusega üksuse osutatavatest elutähtsatest teenustest, sealhulgas vajaduse korral naaberliikmesriikides ja kolmandates riikides, ning ühe või mitme kõnealuse sektori elutähtsate teenuste osutamisel esineva häire võimalikku mõju kriitilise tähtsusega üksuse osutatavatele elutähtsatele teenustele.

Artikkel 11

Kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõimemeetmed

1. Liikmesriigid tagavad, et kriitilise tähtsusega üksused võtavad asjakohased ja proportsionaalsed tehnilised ja korralduslikud meetmed oma vastupidavusvõime tagamiseks, sealhulgas meetmed, mis on vajalikud selleks, et:

- (a) ennetada intsidente, sealhulgas katastroofiohu vähendamise ja kliimamuutustega kohanemise meetmete kaudu;
 - (b) tagada tundlike alade, rajatiste ja muu taristu piisav füüsiline kaitse, sealhulgas tarade, tõkete, perimeetriverahendite ja -rutiinide, samuti tuvastamisseadmete ja juurdepääsukontrollide abil;
 - (c) panna vastu intsidentidele ja leevendada nende tagajärgi, sealhulgas riski- ja kriisiohje menetluste ja protokollide ja hoiatusrutiinide rakendamise kaudu;
 - (d) intsidentidest taastumine, sealhulgas talitluspidevuse meetmed ja alternatiivsete tarneahelate kindlakstegemine;
 - (e) töötajatega seotud julgeoleku piisava haldamise tagamine, muu hulgas elutähtsaid ülesandeid täitvate töötajate kategooriate määramise ning tundlikele aladele, rajatistele ja muule taristule ja tundlikule teabele juurdepääsu õiguste kehtestamise, samuti artikli 12 tähenduses töötajate erikategooriate määratlemise teel;
 - (f) asjaomaste töötajate teadlikkuse suurendamine punktides a–e nimetatud meetmetest.
2. Liikmesriigid tagavad, et kriitilise tähtsusega üksused on koostanud vastupidavusvõimekava või samaväärse(d) dokumendi(d), milles on üksikasjalikult kirjeldatud lõike 1 kohaseid meetmeid, ja et nad seda kava või neid dokumente järgivad. Kui kriitilise tähtsusega üksused on võtnud meetmeid kooskõlas muudes liidu õigusaktides kehtestatud kohustustega, mis on asjakohased ka lõikes 1 nimetatud meetmete seisukohast, kirjeldavad nad neid meetmeid ka vastupidavusvõimekavas või samaväärses dokumendis või samaväärsetes dokumentides.
 3. Kriitilise tähtsusega üksuse identifitseerinud liikmesriigi taotlusel ja asjaomase kriitilise tähtsusega üksuse nõusolekul korraldab komisjon kooskõlas artikli 15 lõigetes 4, 5, 7 ja 8 kehtestatud korraga nõuandemissioone, et nõustada asjaomast kriitilise tähtsusega üksust tema III peatükist tulenevate kohustuste täitmisel. Nõuandemissiooni tulemustest teavitatakse komisjoni, kõnealust liikmesriiki ja asjaomast kriitilise tähtsusega üksust.
 4. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 21 vastu lõiget 1 täiendavaid delegeeritud õigusakte, milles kehtestatakse üksikasjalikud normid teatavate või kõikide meetmete kohta, mis tuleb vastavalt sellele lõikele võtta. Komisjon võtab need delegeeritud õigusaktid vastu siis, kui see on vajalik kõnealuse lõike tulemuslikuks ja järjepidevaks kohaldamiseks kooskõlas käesoleva direktiivi eesmärkidega, võttes arvesse mis tahes asjakohaseid muutusi riskides, tehnoloogias või asjaomaste teenuste osutamises ning konkreetsete sektorite ja üksuste liikide eripärasid.
 5. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, et kehtestada vajalikud tehnilised ja meetodilised üksikasjad lõikes 1 nimetatud meetmete kohaldamise kohta. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 20 lõikes 2 nimetatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 12 *Taustakontrollid*

1. Liikmesriigid tagavad, et kriitilise tähtsusega üksustel on võimalik esitada taotlusi teatavatesse töötajate kategooriatesse kuuluvate isikute, sealhulgas selliste isikute, kelle töölevõtmist nendes kategooriatesse kuuluvatele ametikohtadele kaalutakse, taustakontrolli tegemiseks, ja et asutused, kes on pädevad selliseid taustakontrolle tegema, hindavad kõnealuseid taotlusi kiiresti.
2. Kooskõlas kohaldatavate liidu ja liikmesriikide õigusaktidega, sealhulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2016/679/EL,³⁸ peab lõikes 1 nimetatud taustakontroll
 - (a) tuvastama tõendavate dokumentide alusel isiku isikusamasuse;
 - (b) hõlmama karistusregistri andmeid vähemalt viimase viie aasta ja maksimaalselt kümne aasta kohta seoses selliste süütegudega, mis on konkreetsele ametikohale töölevõtmise seisukohast olulised, isiku kodakondsusjärgses liikmesriigis või kodakondsusjärgsetes liikmesriikides ja kõikides liikmesriikides või kolmandates riikides, kus on selle aja jooksul olnud tema elukoht;
 - (c) hõlmama varasemaid töökohti, haridust ja võimalikke lünki isiku haridus- või tööteel vähemalt viimase viie aasta ja maksimaalselt kümne aasta kohta.

Seoses esimese lõigu punktiga b tagavad liikmesriigid, et nende ametiasutused, kes on pädevad taustakontrolle tegema, saavad teistelt liikmesriikidelt teabe karistusregistri andmete kohta Euroopa karistusregistrite infosüsteemi (ECRIS) kaudu kooskõlas nõukogu raamotsuses 2009/315/JSK ning vajaduse korral Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2019/816³⁹ sätestatud menetlustega. Kõnealuse raamotsuse artiklis 3 ja kõnealuse määruse artikli 3 punktis 5 nimetatud keskasutused vastavad sellistele teabepäringutele kümne tööpäeva jooksul alates taotluse saamisest.

3. Kooskõlas kohaldatavate liidu ja liikmesriikide õigusaktidega, sealhulgas määrusega (EL) 2016/679, tagavad kõik liikmesriigid, et lõikes 1 nimetatud taustakontrolli saab kriitilise tähtsusega üksuse põhjendatud taotluse alusel ka laiendada, et tugineda luureteabele ja muule kättesaadavale objektiivsele teabele, mis võib olla vajalik selleks, et teha kindlaks asjaomase isiku sobivus ametikohale, mille suhtes kriitilise tähtsusega üksus on laiendatud taustakontrolli taotlenud.

Artikkel 13 *Intsidendidest teatamine*

1. Liikmesriigid tagavad, et kriitilise tähtsusega üksused teavitavad pädevat asutust põhjendamatult viivitusega intsidentidest, mis nende tegevust oluliselt häirivad või võivad oluliselt häirida. Teated sisaldavad kogu kättesaadavat teavet, mis on vajalik selleks, et pädev asutus mõistaks intsidendi olemust, põhjust ja võimalikke tagajärgi, muu hulgas selleks, et teha kindlaks intsidendi võimalik piiriülene mõju. Selline teatamine ei suurenda kriitilise tähtsusega üksuse vastutust.

³⁸ ELT L 119, 4.5.2016, lk 1.

³⁹ ELT L 135, 22.5.2019, lk 1.

2. Intsidendist tingitud häire või võimaliku häire olulisuse kindlakstegemiseks kriitilise tähtsusega üksuse tegevuse jaoks võetakse arvesse eelkõige järgmisi parameetreid:
 - (a) häirest või võimalikust häirest mõjutatud kasutajate arv;
 - (b) häire kestus või võimaliku häire eeldatav kestus;
 - (c) häirest või võimalikust häirest mõjutatud geograafiline piirkond.
3. Kriitilise tähtsusega üksuse teates esitatud teabe põhjal teavitab pädev asutus oma ühtse kontaktpunkti kaudu teiste mõjutatud liikmesriikide ühtseid kontaktpunkte, kui intsident mõjutab või võib oluliselt mõjutada kriitilise tähtsusega üksuseid ja elutähtsate teenuste osutamise jätkamist ühes või mitmes muus liikmesriigis.

Seda tehes peab ühtne kontaktpunkt vastavalt liidu õigusele või liidu õigusega kooskõlas olevatele liikmesriigi õigusele käsitlema teavet viisil, milles võetakse arvesse selle konfidentsiaalsust ning kaitstakse asjaomase kriitilise tähtsusega üksuse turvalisust ja ärihuve.
4. Pärast lõike 1 kohast teavitamist esitab pädev asutus teate esitanud kriitilise tähtsusega üksusele võimalikult kiiresti asjakohase teabe teate suhtes võetud järelmeetmete kohta, sealhulgas teabe, mis võib aidata kriitilise tähtsusega üksusel intsidendile tulemuslikult reageerida.

IV PEATÜKK

ERIJÄRELEVALVE ÜLEEuroopaliselt Oluliste Kriitilise Tähtsusega ÜKSUSTE ÜLE

Artikkel 14 *Üleeuroopaliselt olulised kriitilise tähtsusega üksused*

1. Üleeuroopaliselt oluliste kriitilise tähtsusega üksuste üle tehakse kooskõlas käesoleva peatükiga erijärelevalvet.
2. Üksust käsitatakse üleeuroopaliselt olulise kriitilise tähtsusega üksusena juhul, kui see on identifitseeritud kriitilise tähtsusega üksusena ja osutab elutähtsaid teenuseid rohkem kui ühele kolmandikule liikmesriikidele või rohkem kui ühes kolmandikus liikmesriikides ning sellest on komisjonile teatatud vastavalt artikli 5 lõigete 1 ja 6 kohaselt.
3. Pärast artikli 5 lõike 6 kohase teate saamist teatab komisjon põhjendamatu viivitusega asjaomasele üksusele, et teda käsitatakse üleeuroopaliselt olulise kriitilise tähtsusega üksusena, teavitades teda tema käesolevast peatükist tulenevatest kohustustest ja kuupäevast, alates millest need kohustused tema suhtes kehtivad.

Käesoleva peatüki sätteid kohaldatakse asjaomase üleeuroopaliselt olulise kriitilise tähtsusega üksuse suhtes alates kõnealuse teate kättesaamise kuupäevast.

Artikkel 15 *Erijärelevalve*

1. Ühe või mitme liikmesriigi või komisjoni taotlusel teavitab liikmesriik, kus üleeuroopaliselt olulise kriitilise tähtsusega üksuse taristu paikneb, koos asjaomase üksusega komisjoni ja kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime töörühma

artikli 10 kohaselt tehtud riskihindamise tulemustest ja kooskõlas artikliga 11 võetud meetmetest.

Samuti teavitab see liikmesriik komisjoni ja kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime töörühma põhjendamatu viivitusega kõikidest järelevalve- või nõuete täitmise tagamise meetmetest, sealhulgas kõikidest tema pädeva asutuse poolt artiklite 18 ja 19 kohaselt asjaomase üksuse suhtes tehtud nõuetelevastavuse hindamistest või antud korraldustest.

2. Ühe või mitme liikmesriigi taotlusel või omal algatusel ja kokkuleppel liikmesriigiga, kus üleeuroopaliselt olulise kriitilise tähtsusega üksuse taristu paikneb, korraldab komisjon nõuandemissiooni, et hinnata meetmeid, mille asjaomane üksus on oma III peatükist tulenevate kohustuste täitmiseks kehtestanud. Vajaduse korral võib nõuandemissiooni jaoks taotleda hädaolukordadele reageerimise koordineerimiskeskuse kaudu katastroofiohu juhtimisega seotud eriteadmisi.
3. Komisjoni, kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime töörühma ja asjaomast üleeuroopaliselt olulist kriitilise tähtsusega üksust teavitatakse nõuandemissiooni järeldustest kolme kuu jooksul pärast nõuandemissiooni lõpuleviimist.

Kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime töörühm analüüsib aruannet ja annab komisjonile vajaduse korral nõu selle kohta, kas asjaomane üleeuroopaliselt oluline kriitilise tähtsusega üksus täidab III peatükist tulenevaid kohustusi, ja kui see on asjakohane, siis selle kohta, mis meetmeid saaks kõnealuse üksuse vastupidavusvõime parandamiseks võtta.

Nende nõuannete põhjal esitab komisjon liikmesriigile, kus asjaomase üksuse taristu paikneb, kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime töörühmale ja asjaomasele üksusele seisukohad selle kohta, kas see üksus täidab III peatükist tulenevaid kohustusi, ja kui see on asjakohane, siis selle kohta, mis meetmeid saaks kõnealuse üksuse vastupidavusvõime parandamiseks võtta.

Asjaomane liikmesriik võtab neid seisukohti nõuetekohaselt arvesse ning esitab komisjonile ja kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime töörühmale teabe kõikide meetmete kohta, mida ta on selle teate põhjal võtnud.

4. Igas nõuandemissioonis osalevad liikmesriikide eksperdid ja komisjoni esindajad. Liikmesriigid võivad pakkuda välja kandidaate nõuandemissioonil osalemiseks. Komisjon valib ja nimetab iga nõuandemissiooni liikmed vastavalt nende ametialasele pädevusele ning tagades liikmesriikide geograafiliselt tasakaalustatud esindatuse. Nõuandemissioonil osalemisega seotud kulud katab komisjon.

Komisjon koostab nõuandemissiooni programmi, pidades nõu konkreetse nõuandemissiooni liikmetega ja kokkuleppel liikmesriigiga, kus asjaomase kriitilise tähtsusega üksuse või üleeuroopaliselt olulise kriitilise tähtsusega üksuse taristu paikneb.

5. Komisjon võtab vastu rakendusakti, milles kehtestatakse nõuandemissioonide korraldamise ja aruannete esitamise menetluskorda käsitlevad reeglid. Kõnealune rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 20 lõikes 2 nimetatud kontrollimenetlusega.
6. Liikmesriigid tagavad, et asjaomane üleeuroopaliselt oluline kriitilise tähtsusega üksus annab nõuandemissioonile juurdepääsu kogu tema ülesannete täitmiseks

vajalikule teabele ja kõikidele süsteemidele ja rajatistele, mis on seotud elutähtsate teenuste osutamisega.

7. Nõuandemissioon toimub kooskõlas selle liikmesriigi kohaldatava õigusega, kus taristu paikneb.
8. Nõuandemissioonide korraldamisel võtab komisjon olenevalt olukorrast arvesse kõikide määruse (EÜ) nr 300/2008 ja määruse (EÜ) nr 725/2004 alusel tehtud komisjoni kontrollide aruandeid ning direktiivi 2005/65/EÜ alusel toimunud võimaliku komisjoni järelevalve aruandeid kriitilise tähtsusega üksuse või üleeuroopaliselt olulise kriitilise tähtsusega üksuse kohta.

V PEATÜKK

KOOSTÖÖ JA ARUANDLUS

Artikkel 16

Kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime töörühm

1. [Kuus kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumist] asutatakse kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime töörühm. Töörühm toetab komisjoni ning hõlbustab strateegilist koostööd ja teabe vahetamist käesoleva direktiiviga seotud küsimustes.
2. Kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime töörühm koosneb liikmesriikide ja komisjoni esindajatest. Kui see on tema ülesannete täitmiseks asjakohane, võib kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime töörühm kutsuda oma töös osalema huvitatud isikute esindajaid.

Kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime töörühma eesistuja on komisjoni esindaja.
3. Kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime töörühmal on järgmised ülesanded:
 - (a) toetada komisjoni liikmesriikide abistamisel, et suurendada nende suutlikkust panustada kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime tagamisse kooskõlas käesoleva direktiiviga;
 - (b) hinnata artiklis 3 nimetatud kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime strateegiaid ja teha kindlaks nende strateegiatega seotud parim tava;
 - (c) hõlbustada parima tava vahetamist seoses artikli 5 kohase kriitilise tähtsusega üksuste identifitseerimisega liikmesriikide poolt, muu hulgas seoses piiriülese omavahelise seotuse ning riskide ja intsidentidega;
 - (d) toetada taotluse korral artikli 6 lõikes 3 nimetatud suuniste ning kõikide käesoleva direktiivi kohaste delegeeritud ja rakendusaktide koostamist;
 - (e) analüüsida igal aastal artikli 8 lõikes 3 nimetatud kokkuvõtvaid aruandeid;
 - (f) vahetada parimat tava artiklis 13 nimetatud intsidentidest teatamist käsitleva teabe vahetamise kohta;
 - (g) analüüsida nõuandemissioonide aruandeid ja anda nende kohta nõuandeid kooskõlas artikli 15 lõikega 3;
 - (h) vahetada kooskõlas käesoleva direktiiviga teavet ja parimat tava kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõimega seotud teadus- ja arendustegevuse kohta;

- (i) kui see on asjakohane, siis vahetada teavet kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime küsimustes liidu asjakohaste institutsioonide, organite ja asutustega.
4. Kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime töörühm koostab [24 kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumist] ja seejärel iga kahe aasta järel eesmärkide ja ülesannete täitmiseks võetavatest meetmetest tööprogrammi, mis peab olema kooskõlas käesoleva direktiivi nõuete ja eesmärkidega.
 5. Kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime töörühm kohtub korrapäraselt ja vähemalt üks kord aastas [teise küberturvalisuse direktiivi] alusel asutatud koostöörühmaga, et edendada strateegilist koostööd ja teabevahetust.
 6. Komisjon võib vastu võtta rakendusakte, milles kehtestatakse kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime töörühma toimimiseks vajalik menetluskord. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 20 lõikes 2 nimetatud kontrollimenetlusega.
 7. Komisjon esitab [kolm aastat ja kuus kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumist] ning seejärel vajaduse korral ja vähemalt iga nelja aasta järel kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime töörühmale kokkuvõtliku aruande teabest, mille liikmesriigid on esitanud artikli 3 lõike 3 ja artikli 4 lõike 4 kohaselt.

Artikkel 17

Komisjoni toetus pädevatele asutustele ja kriitilise tähtsusega üksustele

1. Kui see on asjakohane, toetab komisjon liikmesriike ja kriitilise tähtsusega üksusi nende käesolevast direktiivist tulenevate kohustuste täitmisel, eelkõige koostades liidu tasandi ülevaate piiri- ja sektoriteülestest riskidest elutähtsate teenuste osutamisele, korraldades artikli 11 lõikes 3 ja artikli 15 lõikes 3 nimetatud nõuandemissioone ning hõlbustades ekspertidevahelist teabevahetust kogu liidus.
2. Komisjon täiendab artiklis 9 nimetatud liikmesriikide meetmeid parima tava ja meetodikate koostamise ning piiriülese koolitustegevuse ja kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime testimiseks ette nähtud õppuste korraldamise teel.

VI PEATÜKK

JÄRELEVALVE JA NÕUETE TÄITMISE TAGAMINE

Artikkel 18

Rakendamine ja nõuete täitmise tagamine

1. Selle hindamiseks, kas liikmesriikide poolt artikli 5 kohaselt kriitilise tähtsusega üksustena identifitseeritud üksused täidavad käesolevast direktiivist tulenevaid kohustusi, tagavad liikmesriigid, et pädevatel asutustel on õigused ja vahendid teha järgmist:
 - (a) teha kohapealseid kontrollid rajatistes, mida kriitilise tähtsusega üksus kasutab elutähtsate teenuste osutamiseks, ja kaugjärelevalvet kriitilise tähtsusega üksuste artikli 11 kohaste meetmete üle;
 - (b) teha selliste üksuste auditeid või nõuda nende tegemist.

2. Liikmesriigid tagavad, et kui see on vajalik nende käesolevast direktiivist tulenevate ülesannete täitmiseks, on pädevatel asutustel õigused ja vahendid nõuda, et üksused, kelle nad on lõike 5 kohaselt identifitseerinud kriitilise tähtsusega üksusena, esitavad asjaomaste asutuste määratud mõistliku ajavahemiku jooksul
 - (a) teabe, mis on vajalik selle hindamiseks, kas kõnealuste üksuste võetud meetmed nende vastupidavusvõime tagamiseks vastavad artikli 11 nõuetele;
 - (b) tõendid nende meetmete tegeliku rakendamise kohta, sealhulgas asjaomase üksuse valitud sõltumatu ja kvalifitseeritud audiitori poolt ning kõnealuse üksuse kulul tehtud auditi tulemused.Teavet taotledes esitavad pädevad asutused taotluse eesmärgi ja täpsustavad, millist teavet nõutakse.
3. Ilma et see piiraks võimalust määrata karistusi kooskõlas artikliga 19, võivad pädevad asutused lõikes 1 nimetatud järelevalvemeetmete või lõikes 2 nimetatud teabe hindamise põhjal anda asjaomastele kriitilise tähtsusega üksustele korralduse võtta vajalikke ja proportsionaalseid meetmeid kõikide käesoleva direktiivi kindlakstehtud rikkumiste kõrvaldamiseks asjaomaste asutuste määratud mõistliku ajavahemiku jooksul ning esitada nendele asutustele võetud meetmeid käsitleva teabe. Selliste korralduste puhul võetakse eelkõige arvesse rikkumise raskusastet.
4. Liikmesriigid tagavad, et lõigetega 1, 2 ja 3 ette nähtud õigusi saab teostada üksnes juhul, kui selle suhtes kohaldatakse nõuetekohaseid kaitsemeetmeid. Kõnealuste kaitsemeetmetega tagatakse eelkõige see, et selliseid õigusi teostatakse objektiivselt, läbipaistvalt ja proportsionaalselt ning et nõuetekohaselt on kaitstud puudutatud kriitilise tähtsusega üksuste õigused ja õigustatud huvid, sealhulgas õigus olla ära kuulatud, kaitseõigus ja õigus tõhusale õiguskaitsevahendile sõltumatus kohtus.
5. Liikmesriigid tagavad, et kui pädev asutus hindab kooskõlas käesoleva artikliga, kas kriitilise tähtsusega üksus täidab nõudeid, teavitab ta asjaomase liikmesriigi [teise küberturvalisuse direktiivi] alusel määratud pädevaid asutusi ja võib taotleda nendelt asutustelt sellise üksuse küberturvalisuse hindamist ning sel eesmärgil koostöö tegemist ja teabe vahetamist.

Artikkel 19 *Karistused*

Liikmesriigid kehtestavad karistus normid, mida kohaldatakse käesoleva direktiivi alusel vastu võetud riigisiseste õigusnormide rikkumise korral, ja võtavad kõik vajalikud meetmed, et tagada nende rakendamine. Ettenähtud karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Liikmesriigid teavitavad komisjoni nendest sätetest hiljemalt [kaks aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumist] ja teatavad komisjonile viivitamata kõigist nende hilisematest muudatustest.

VII PEATÜKK LÕPPSÄTTED

Artikkel 20 *Komiteemenethus*

1. Komisjoni abistab komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

Artikkel 21 *Delegeerimine*

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artikli 11 lõikes 4 nimetatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates käesoleva direktiivi jõustumise kuupäevast või mis tahes muust kaasseadusandjate määratud kuupäevast.
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 11 lõikes 4 nimetatud õiguse delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud õiguse delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses kindlaksmääratud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.
5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
6. Artikli 11 lõike 4 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavastegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 22 *Aruandlus ja läbivaatamine*

Komisjon esitab [54 kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumist] Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, milles hinnatakse, millises ulatuses on liikmesriigid võtnud käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikke meetmeid.

Komisjon vaatab käesoleva direktiivi toimimise korrapäraselt läbi ning esitab aruande Euroopa Parlamendile ja nõukogule. Aruandes hinnatakse eelkõige käesoleva direktiivi mõju ja lisaväärtust kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime tagamisele ning seda, kas direktiivi kohaldamisala tuleks laiendada muudele sektoritele või allsektoritele. Esimene

aruanne esitatakse [kuus aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumist] ja selles hinnatakse eelkõige seda, kas direktiivi kohaldamisala tuleks laiendada toiduainete tootmisele, töötlemisele ja turustamisele.

Artikkel 23
Direktiivi 2008/114/EÜ kehtetuks tunnistamine

Direktiiv 2008/114/EÜ tunnistatakse kehtetuks alates [käesoleva direktiivi jõustumise kuupäev].

Artikkel 24
Ülevõtmine

1. Liikmesriigid võtavad vastu ja avaldavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt [18 kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumist]. Liikmesriigid edastavad kõnealuste normide teksti viivitamata komisjonile.

Liikmesriigid kohaldavad neid norme alates [kaks aastat + üks päev pärast käesoleva direktiivi jõustumist].

Kui liikmesriigid need meetmed vastu võtavad, lisavad nad nendesse meetmetesse või nende meetmete ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.
2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetavate põhiliste riigisiseste õigusnormide teksti.

Artikkel 25
Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 26
Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

FINANTSSELGITUS

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV

kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime kohta

1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad

Julgeolek

1.3. Ettepanek/algatus käsitleb

☐ uut meedet

☐ uut meedet, mis tuleneb katseprojektist / ettevalmistavast meetmest⁴⁰

☒ olemasoleva meetme pikendamist

☐ ühe või mitme meetme ümbersuunamist teise või uude meetmesse või ühendamist teise või uue meetmega

1.4. Eesmärgid

1.4.1. Üldeesmärgid

Elutähtsate infrastruktuuride operaatorid osutavad teenuseid paljudes sektorites (näiteks transport, energeetika, tervishoid, vesi jne), mis on elutähtsa ühiskondliku funktsiooni ja majandustegevuse jaoks vajalikud. Seepärast peavad operaatorid olema vastupidavusvõimelised, st hästi kaitstud, aga samuti suutma häirete korral oma tegevuse kiiresti taastada.

Ettepaneku üldeesmärk on suurendada selliste operaatorite (keda siin nimetatakse kriitilise tähtsusega üksusteks) vastupidavusvõimet mitmesugustele looduslikele ja inimtegevusest tingitud, taotluslikele ja juhuslikele riskidele.

1.4.2. Erieesmärgid

Algatuse eesmärk on täita järgmised neli erieesmärki:

- tagada parem arusaamine nii riskidest ja omavahelisest seotusest, millega kriitilise tähtsusega üksused kokku puutuvad, kui ka võimalustest nendega toime tulla;
- tagada, et liikmesriikide ametiasutused määravad kriitilise tähtsusega üksustena kõik asjakohased üksused;
- tagada, et avalik poliitika ja tegevuspraktika hõlmavad kõiki vastupidavusvõime suurendamise meetmeid;
- suurendada sidusrühmade suutlikkust ning parandada nende vahelist koostööd ja teabevahetust.

Need eesmärgid aitavad täita algatuse üldeesmärki.

⁴⁰

Vastavalt finantsmääruse artikli 58 lõike 2 punktile a või b.

1.4.3. Oodatavad tulemused ja mõju

Märkige, milline peaks olema ettepaneku/algatuse oodatav mõju toetusesaajatele/sihtrühmale.

Eelduste kohaselt on algatusel positiivne mõju kriitilise tähtsusega üksuste turvalisusele, suurendades nende vastupidavusvõimet riskidele ja häiretele. Need üksused suudaksid paremini riske maandada, võimalike häiretega toime tulla ja intsidentide toimumise korral kahjulikku mõju minimeerida.

Kriitilise tähtsusega üksuste suurem vastupidavusvõime tähendab ka seda, et nende tegevus on usaldusväärsem ja nende teenuseid paljudes eluliselt tähtsates sektorites osutatakse järjepidevalt, toetades siseturu sujuvat toimimist. Sellel omakorda on positiivne mõju üldsusele ja ettevõtjatele, kes neid teenuseid oma igapäevategevuses kasutavad.

Ka ametiasutused saaksid kasu stabiilsusest, mida tooks kaasa põhimajandustegevuse sujuv toimimine ja kodanikele elutähtsate teenuste järjepidev osutamine.

1.4.4. Tulemusnäitajad

Märkige, milliste näitajate abil jälgitakse edusamme ja saavutusi.

Edusammude ja saavutuste jälgimise näitajad on seotud algatuse erieesmärkidega:

- ametiasutuste ja kriitilise tähtsusega üksuste tehtud riskihinnangute arv ja ulatus näitavad peamiste osalejate paremat arusaamist riskidest;
- liikmesriikide identifitseeritud kriitilise tähtsusega üksuste arv kajastab elutähtsa infrastruktuuri poliitika käsitusala põhjalikkust;
- vastupidavusvõime integreerimist avalikku poliitikasse ja tegevuspraktikasse kajastavad liikmesriikide strateegiad ja kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõimemeetmed;
- suutlikkuse suurendamist ja koostöö tõhustamist hinnatakse väljatöötatud suutlikkuse suurendamise meetmete ja koostööalgatuste põhjal.

1.5. Ettepaneku/algatuse põhjendus

1.5.1. Lühi- või pikaajalises perspektiivis täidetavad vajadused, sealhulgas algatuse rakendamise üksikasjalik ajakava

Algatusest tulenevate nõuete täitmiseks peavad liikmesriigid lühikeses kuni keskpikas perspektiivis koostama kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime strateegia, tegema riikliku riskihindamise ning identifitseerima riskihindamise ja erikriteeriumide põhjal, millised operaatorid on „kriitilise tähtsusega üksused“. Seda tehakse nii regulaarselt kui vajalik ja vähemalt iga nelja aasta järel. Samuti peavad liikmesriigid kehtestama mehhanismid asjaomaste sidusrühmade vaheliseks koostööks.

Kriitilise tähtsusega üksusteks määratud operaatorid peavad lühikeses kuni keskpikas perspektiivis tegema oma riskihindamise, võtma asjakohaseid ja proportsionaalseid tehnilisi ja korralduslikke meetmeid oma vastupidavusvõime tagamiseks ning teavitama pädevaid asutusi intsidentidest.

1.5.2. ELi meetme lisaväärtus (see võib tuleneda erinevatest teguritest, nagu kooskõlastamisest saadav kasu, õiguskindlus, suurem tõhusus või vastastikune täiendavus). Käesoleva punkti kohaldamisel tähendab „ELi meetme lisaväärtus“

väärtust, mis tuleneb liidu sekkumisest ja lisandub väärtusele, mille liikmesriigid oleksid muidu üksi loonud.

ELi tasandi meetme põhjused (*ex ante*)

Käesoleva algatuse eesmärk on suurendada kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõimet mitmesugustele riskidele. Seda eesmärki ei suuda liikmesriigid üksi tegutsedes piisavalt saavutada: ELi meede on põhjendatud kriitilise tähtsusega üksuste ees seisvate riskide sarnasuse, nende osutatavate teenuste piiriülese olemuse ja nende omavahelise (sektori- ja piiriülese) seotuse tõttu. See tähendab, et ühe rajatise haavatavus või häired võivad tekitada häireid kogu sektoris ja piiriüleselt.

Oodatav tekkiv liidu lisaväärtus (*ex post*)

Võrreldes praeguse olukorraga annab kavandatud algatus eelkõige järgmist lisaväärtust:

- luuakse üldine raamistik, mis soodustab liikmesriikide poliitika ulatuslikumat ühtlustamist (järjepidev valdkondlik kohaldamisala, kriitilise tähtsusega üksuste määramise kriteeriumid, ühised nõuded seoses riskihindamisega);
- tagatakse, et kriitilise tähtsusega üksused võtavad asjakohaseid vastupidavusvõimemeetmeid;
- üle ELi koondatakse teadmisi ja oskusteavet, mis optimeeriks kriitilise tähtsusega üksuste ja ametiasutuste reageerimist;
- vähendatakse liikmesriikidevahelisi erinevusi ja ühtlustatakse ülespoole kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõimet kogu ELis.

1.5.3. Samalaadsetest kogemustest saadud õppetunnid

Ettepanek tugineb Euroopa elutähtsaid infrastruktuure käsitleva direktiivi (direktiiv 2008/114/EÜ) rakendamisel ja hindamisel (SWD(2019) 308) saadud kogemustele.

1.5.4. Kooskõla mitmeaastase finantsraamistikuga ja võimalik koostoime muude asjaomaste meetmetega

Käesolev ettepanek on tulevikukindla julgeolekukeskkonna saavutamisele suunatud uue ELi julgeolekuliidu strateegia üks alustala.

Katastroofide ennetamise, ohjamise ja nende tagajärgede leevendamise valdkonnas saab edendada koostoimet liidu elanikkonnakaitse mehhanismiga.

1.6. Ettepaneku/algatuse kestus ja finantsmõju

☐ Piiratud kestusega

☐ hõlmab ajavahemikku [PP/KK]AAAA–[PP/KK]AAAA

☐ finantsmõju kulukohustuste assigneeringutele avaldub ajavahemikul AAAA–AAAA ja maksete assigneeringutele ajavahemikul AAAA–AAAA

☒ Piiramatu kestusega

- Rakendamise käivitumisperiood hõlmab ajavahemikku 2021–2027,
- millele järgneb täieulatuslik rakendamine.

1.7. Ettenähtud eelarve täitmise viisid⁴¹

☒ Eelarve otsene täitmine komisjoni poolt

☒ oma talituste kaudu, sealhulgas kasutades liidu delegatsioonides töötavat komisjoni personali;

☐ rakendusametite kaudu

☒ Eelarve jagatud täitmine koostöös liikmesriikidega

☐ Eelarve kaudne täitmine, mille puhul eelarve täitmise ülesanded on delegeeritud:

☐ kolmandatele riikidele või nende määratud asutustele;

☐ rahvusvahelistele organisatsioonidele ja nende allasutustele (nimetage);

☐ Euroopa Investeerimispankale ja Euroopa Investeerimisfondile;

☐ finantsmääruse artiklites 70 ja 71 osutatud asutustele;

☐ avalik-õiguslikele asutustele;

☐ avalikke teenuseid osutavatele eraõiguslikele asutustele, kuivõrd nad esitavad piisavad finantstagatised;

☐ liikmesriigi eraõigusega reguleeritud asutustele, kellele on delegeeritud avaliku ja erasektori partnerluse rakendamine ja kes esitavad piisavad finantstagatised;

☐ isikutele, kellele on delegeeritud Euroopa Liidu lepingu V jaotise kohaste ÜVJP erimeetmete rakendamine ja kes on kindlaks määratud asjaomases alusaktis.

Mitme eelarve täitmise viisi korral esitage üksikasjad rubriigis „Märkused“.

Märkused

Eelarve otsene täitmine hõlmab peamiselt rände- ja siseasjade peadirektoraadi halduskulusid, halduskokkulepet JRCga, komisjoni hallatavaid toetusi.

Eelarve jagatud täitmine hõlmab projekte, mis viiakse ellu eelarve jagatud täitmise raames: liikmesriigid peavad koostama strateegia ja tegema riskihinnangu ning võivad kasutada sel eesmärgil oma riiklikke assigneeringuid.

⁴¹

Eelarve täitmise viise koos viidetega finantsmäärusele on selgitatud veebisaidil <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/ET/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>.

2. HALDUSMEETMED

2.1. Järelevalve ja aruandluse eeskirjad

Märkige sagedus ja tingimused.

Vastavalt ettepanekule Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse kohta, millega luuakse Sisejulgeolekufondi osana julgeolekuvaldkonnale suunatud liidu rahastamisvahend (COM(2018) 472 final)

Eelarve jagatud täitmine

Iga liikmesriik loob oma programmi jaoks haldus- ja kontrollisüsteemid ning tagab järelevalvesüsteemi ja näitajate andmestiku kvaliteedi ja usaldusväärsuse kooskõlas ühissätete määrusega. Hõlbustamiseks kiiret rakendamist, on võimalik olemasolev hästitoimiv haldus- ja kontrollisüsteem järgmisel programmitöö perioodil üle võtta.

Sellega seoses peaksid liikmesriigid moodustama järelevalvekomisjoni, kus Euroopa Komisjon peaks olema esindatud nõuandva pädevusega. Järelevalvekomisjon kohtub vähemalt üks kord aastas. Kõnealune komisjon vaatab läbi kõik küsimused, mis puudutavad programmi eesmärkide saavutamisel tehtud edusamme.

Liikmesriigid esitavad iga-aastase tulemusaruande, mis peaks sisaldama teavet selle kohta, milliseid edusamme on programmi rakendamisel ning sihtide ja eesmärkide saavutamisel tehtud. Aruandes tuleks välja tuua probleemid, mis mõjutavad programmi tulemuslikkust, ning kirjeldada meetmeid nende kõrvaldamiseks.

Perioodi lõpus esitab iga liikmesriik lõpliku tulemusaruande. Lõplik aruanne peaks keskenduma edusammudele programmi eesmärkide saavutamisel ning andma ülevaate põhiküsimustest, mis mõjutavad programmi tulemuslikkust, samuti meetmetest, mis on võetud, et need probleemid lahendada, ning hinnangut kõnealuste meetmete tõhususe kohta. Lisaks sellele tuleks esitada teavet selle kohta, milline on programmi panus nende väljakutsetega tegelemisse, mis tuvastati liikmesriikidele suunatud asjakohastes ELi soovitusel, samuti teavet tulemuslikkuse raamistikus sätestatud eesmärkide saavutamiseks tehtud edusammude, asjakohaste hindamiste järelduste ning järelmeetmete ja teabevahetusega seotud meetmete tulemuste kohta.

Ühissätete määruse ettepaneku eelnõu kohaselt peaks liikmesriik iga aastal esitama kinnituspaketi, mis hõlmab raamatupidamise aastaaruandeid, liidu vahendite haldaja kinnitust ning auditeerimisasutuse arvamust raamatupidamissüsteemi, ühissätete määruse artikli 92 lõike 1 punktis d nõutud iga-aastase kontrolliaruande, haldus- ja kontrollisüsteemi ning raamatupidamise aastaaruannetes deklareeritud kulude seaduslikkuse ja korrektsuse kohta. Komisjon kasutab kinnituspaketti fondist konkreetsel eelarveaastal eraldatava summa kindlaksmääramiseks.

Iga kahe aasta tagant kohtub komisjon iga liikmesriigiga, et vaadata läbi iga programmi raames saavutatud tulemused.

Kuus korda aastas saadavad liikmesriigid iga programmi kohta andmeid konkreetsete eesmärkide kohta. Need andmed osutavad tegevuse kuludele ning ühiste väljund- ja tulemusnäitajate väärtustele.

Üldine

Komisjon teeb kooskõlas ühissätete määrusega selle fondi raames rakendatud meetmete vahehindamise ja tagasisivaatelise hindamise. Vahehindamine peaks

eelkõige põhinema selliste programmide vahehindamisel, mille liikmesriigid on komisjonile esitanud 31. detsembriks 2024.

2.2. Haldus- ja kontrollisüsteem(id)

2.2.1. Eelarve täitmise viisi(de), rahastamise rakendamise mehhanismi(de), maksete tegemise korra ja kavandatava kontrollistrateegia selgitus.

Vastavalt ettepanekule Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse kohta, millega luuakse Sisejulgeolekufondi osana julgeolekuvaldkonnale suunatud liidu rahastamisvahend (COM(2018) 472 final)

Nii rände ja siseasjade peadirektoraadi 2007.–2013. aasta fondide järelhindamise kui ka rände ja siseasjade peadirektoraadi praeguste fondide vahehindamise tulemused näitavad, et rände- ja siseküsimustega seotud eelarve täitmise viiside kombinatsioon on võimaldanud tulemuslikult saavutada vahendite eesmärgi. Säilitatakse eelarve täitmise viiside terviklik struktuur, mis hõlmab eelarve jagatud, otsest ja kaudset täitmist.

Eelarve jagatud täitmise kaudu rakendavad liikmesriigid programme, mis aitavad kaasa liidu poliitilistele eesmärkidele, mida on kohandatud vastavalt liikmesriikide kontekstile. Eelarve jagatud täitmisega tagatakse rahaline toetus kõikidele osalevatele riikidele. Lisaks sellele võimaldab eelarve jagatud täitmine rahastamist prognoosida ning nendel liikmesriikidel, kes on kõige paremini kursis nende ees seisvate katsumustega, kavandada vastavalt oma pikaajalisi toetusi. Uuendusena saab fond lisaks otsesele ja kaudsele eelarve täitmisele anda erakorralist abi ka eelarve jagatud täitmise kaudu.

Otsese eelarve täitmise kaudu toetab komisjon muid meetmeid, mis aitavad kaasa liidu ühiste poliitiliste eesmärkide saavutamisele. Meetmed võimaldavad anda konkreetset abi vastavalt üksikute liikmesriikide kiireloomulistele ja konkreetsetele vajadustele („erakorraline abi“), aitavad toetada riikidevahelisi võrgustikke ja tegevust ning katsetada uutset tegevust, mida saaks riiklike programmide raames laiendada, ning hõlmavad uuringuid, mis on tervikuna liidu huvides („liidu meetmed“).

Eelarve kaudse täitmise kaudu jätab fond endale võimaluse delegeerida eelarve täitmise ülesandeid muu hulgas rahvusvahelistele organisatsioonidele ja siseasjade eest vastutavatele asutustele konkreetsetel eesmärkidel.

Erinevaid eesmärgi ja vajadusi silmas pidades pakutakse fondi raames välja temaatiline rahastus, et tasakaalustada riiklikele programmidele ettenähtud vahendite mitmeaastase eraldamise prognoositavust, võimaldades paindlikkust rahaliste vahendite perioodilisel väljamaksmisel selliste meetmete jaoks, mis tagavad liidule suure lisaväärtuse. Temaatilist rahastust kasutatakse liikmesriikides ja liikmesriikide hulgas võetavate konkreetsete meetmete, liidu meetmete ja erakorralise abi jaoks. Sellega tagatakse, et vahendeid saab jaotada ja üle kanda eespool nimetatud eri täitmisviiside raames kaheaastase programmitöö tsükli alusel.

Eelarve jagatud täitmise maksekorda on kirjeldatud ühissätete määruse ettepaneku eelnõus, milles on sätestatud iga-aastased eelmaksed, millele järgneb kuni neli vahemakset programmi ja aasta kohta, võttes aluseks liikmesriikide poolt eelarveaasta jooksul saadetud maksetaotlused. Vastavalt ühissätete määruse ettepaneku eelnõule kaetakse eelmaksed programmide viimasel eelarveaastal.

Kontrollistrateegia põhineb uuel finantsmäärusel ja ühissätete määrusel. Uus finantsmäärus ja ühissätete määruse ettepaneku eelnõu peaksid laiendama selliste lihtsustatud vormis toetuste kasutamist nagu ühekordsed maksed, kindlamääralsed maksed ja ühikuhinnad. Samuti juurutatakse uusi makseviise, mis kulude asemel põhinevad saavutatud tulemustel. Toetusesaajatel on võimalik saada kindel summa juhul, kui nad tõendavad, et toimunud on teatav tegevus, näiteks koolitused või humanitaarabi osutamine. Eeldatavasti vähendab see kontrollikoormust nii toetusesaaja kui ka liikmesriigi tasandil (nt arvete ja kulude laekumise kontrollimine).

Eelarve jagatud täitmise korral tugineb ühissätete määruse ettepaneku eelnõu 2014.–2020. aasta programmitöö perioodiks kehtestatud juhtimis- ja kontrollistrateegiale, ent samas juurutatakse ka mõningaid meetmeid, mille eesmärk on lihtsustada rakendamist ja vähendada kontrollikoormust nii toetusesaajate kui ka liikmesriikide tasandil. Uuendused on järgmised:

- määramismenetluse kaotamine (see peaks aitama kiirendada programmide rakendamist);
- halduskontroll (administratiivne ja kohapealne), mida korraldusasutus peab tegema riskipõhiselt (võrreldes 2014.–2020. aasta programmitöö perioodil nõutud täieliku (100 %) halduskontrolliga). Lisaks võivad korraldusasutused teatavatel tingimustel kohaldada kooskõlas siseriiklike menetlustega proportsionaalseid kontrollimeetmeid;
- meetmed sama tegevuse/kulude kohta tehtava mitme auditi vältimiseks.

Programmi haldavad ametiasutused esitavad komisjonile vahemaksete taotlusi, mis põhinevad toetusesaajate tehtud kulutustel. Ühissätete määruse ettepaneku eelnõu lubab korraldusasutustel teha halduskontrolli riskipõhiselt ning sellega nähakse ette ka erikontroll (nt korraldusasutuste kohapealne kontroll ja auditasutuse tegevuse/kulude auditeerimine) pärast seda, kui asjaomased kulud on komisjonile vahemaksetaotlustes deklareeritud. Toetuskõlbmatute kulude hüvitamise riski leevendamiseks piirdatakse ühissätete määruse eelnõus sellega, et komisjon teeb vahemakseid 90 % ulatuses, võttes arvesse, et seni on tehtud vaid osa riiklikest kontrollidest. Pärast eelarveaasta raamatupidamisarvestuse kontrollimist ja heakskiitmist tasub komisjon järelejäanud summa, kui talle on programmi haldavatelt ametiasutustelt laekunud kinnituspakett. Kõik õigusnormide rikkumisega seotud juhtumid, mille komisjon või Euroopa Kontrollikoda on tuvastanud pärast iga-aastase kinnituspaketi edastamist, võivad kaasa tuua netofinantskorrektsiooni.

Temaatilise rahastu raames **eelarve otsese täitmise** kaudu rakendatava osa puhul arvestatakse juhtimis- ja kontrollisüsteemi ülesehituses nii liidu meetmete kui ka hädaabi valdkonnas 2014.–2020. aastal saadud kogemusi. Kehtestatakse lihtsustatud kava, mis võimaldab rahastamistaotluste kiiret menetlemist, vähendades samal ajal vigade esinemise riski: tingimustele vastavate taotlejate ring piirdub liikmesriikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega, rahastamine põhineb lihtsustatud kuluvõimalustel, välja töötatakse standardvormid rahastamistaotluste, toetuslepingute / rahalist toetust käsitlevate lepingute ja aruandluse jaoks ning alaline hindamiskomitee vaatab taotlused läbi niipea, kui need laekuvad.

2.2.2. *Teave kindlakstehtud riskide ja nende vähendamiseks kasutusele võetud sisekontrollisüsteemi(de) kohta*

Rände ja siseasjade peadirektoraat ei ole tuvastanud kuluprogrammides olulist vigade esinemise riski. Seda kinnitab ka asjaolu, et kontrollikoda ei ole oma aastaaruannetes tuvastanud märkimisväärsed puudujääke.

Eelarve jagatud täitmise raames on praeguste programmide rakendamise üldriskid seotud fondi alakasutamisega liikmesriikide poolt ja võimalike vigadega, mis tulenevad haldus- ja kontrollisüsteemide puudustest ja nende eeskirjade keerukusest. Ühissätete määruse eelnõus on reguleerimisraamistikku lihtsustatud. Selleks on ühtlustatud eelarve jagatud täitmise raames rakendatavate eri fondide eeskirju ning haldus- ja kontrollisüsteeme. See lihtsustab ka kontrollinõudeid (nt riskipõhine halduskontroll, riiklikel menetlustel põhinev proportsionaalne kontrollikorraldus, audititöö piirangud ajastuse ja/või konkreetsete toimingute suhtes).

2.2.3. *Kontrollide kulutõhususe (kontrollikulude suhe hallatavate vahendite väärtusse) hinnang ja põhjendus ning prognoositav veariski tase (maksete tegemise ja sulgemise ajal)*

Komisjon esitab aruande kontrollikulude suhte kohta hallatavate vahendite väärtusse. Rände- ja siseasjade peadirektoraadi 2019. aasta tegevusaruande kohaselt on see suhe eelarve jagatud täitmise puhul 0,72 %, eelarve otsese täitmise raames antud toetuste puhul 1,31 % ja otsese eelarve otsese täitmisega hõlmatud hangete puhul 6,05 %. Eelarve jagatud täitmise puhul see protsent aja jooksul tavaliselt väheneb, tingituna programmide rakendamisega seotud tõhususe ja liikmesriikidele suunatud maksete suurenemisest.

Eeldatakse, et liikmesriikide kontrollikulu väheneb veelgi, kui ühissätete määruse eelnõus võetakse kasutusele juhtimise ja kontrollimisega seotud riskipõhine lähenemisviis koos suurenenud ajendiga võtta vastu lihtsustatud kuluvõimalused.

2019. aasta tegevusaruande kohaselt oli Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi / Sisejulgeolekufondi riiklike programmide kumulatiivne jääkvigade määr 1,57 % ja otsese eelarve täitmise raames antud teadusvaldkonnaga mittesetud toetuste kumulatiivne jääkvigade määr 4,11 %.

2.3. **Pettuse ja eeskirjade eiramise ärahoidmise meetmed**

Nimetage rakendatavad või kavandatud ennetus- ja kaitsemeetmed, nt pettusevastase võitluse strateegias esitatud meetmed.

Rände ja siseasjade peadirektoraat jätkab oma pettusevastase strateegia kohaldamist kooskõlas komisjoni pettusevastase võitluse strateegiaga (CAFS), et tagada muu hulgas oma pettusevastaste sisemeetmete täielik kooskõla CAFSiga ning see, et pettusteriski juhtimine on suunatud pettusteriski valdkondade kindlakstegemisele ja sobivate lahenduste leidmisele.

Seoses eelarve jagatud täitmisega tagavad liikmesriigid komisjonile esitatavates raamatupidamisaruannetes sisalduvate kulude seaduslikkuse ja korrektsuse. Selles kontekstis võtavad liikmesriigid kõik vajalikud meetmed, et eeskirjade eiramist ära hoida, tuvastada ja heastada. Nagu ka praeguses (2014–2020) programmitöö tsükli, on liikmesriigid kohustatud kehtestama eeskirjade eiramise ja pettuse tuvastamise korra ja järgima komisjoni delegeeritud määrust eeskirjade eiramisest teavitamise kohta. Pettusevastased meetmed jäävad endiselt liikmesriikide valdkondadevaheliseks põhimõtteks ja kohustuseks.

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub

(1) Uued eelarveread

Järjestage mitmeaastase finantsraamistiku rubriigiti ja iga rubriigi sees eelarveridade kaupa

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelarverida	Assigneeringute liik	Rahaline osalus			
	Rubriik nr 5. Vastupidavus, julgeolek ja kaitse	Liigendatud/liigendamata ⁴²	EFTA riigid ⁴³	kandidaatriigid ⁴⁴	kolmandad riigid	finantsmääruse artikli 21 lõike 2 punkti b tähenduses
5	12.02.01 – Sisejulgeolekufond	Liigendatud	EI	EI	JAH	EI
5	12.01.01 – Sisejulgeolekufondi toetuskulud	Liigendamata	EI	EI	JAH	EI

Märkus

Selle ettepaneku raames taotletavad tegevusassigneeringud on kaetud Sisejulgeolekufondi määruse finantsselgitusega juba ette nähtud assigneeringutega.

Selle ettepaneku raames taotletakse täiendavaid inimressursse.

⁴² Liigendatud = liigendatud assigneeringud / liigendamata = liigendamata assigneeringud.

⁴³ EFTA: Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsioon.

⁴⁴ Kandidaatriigid ja vajaduse korral Lääne-Balkani potentsiaalsed kandidaatriigid.

3.2. Ettepaneku hinnanguline finantsmõju assigneeringutele

3.2.1. Hinnanguline mõju tegevusassigneeringutele – ülevaade

☐ Ettepanek/algatus ei hõlma tegevusassigneeringute kasutamist

☒ Ettepanek/algatus hõlmab tegevusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	5	Vastupidavus, julgeolek ja kaitse
---	---	-----------------------------------

Rände ja siseasjade peadirektoraat			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Pärast 2027. aastat	KOKKU
• Tegevusassigneeringud											
Eelarverida 12.02.01 Sisejulgeolekufond	Kulukohustused	(1a)	0,124	4,348	5,570	6,720	7,020	7,020	7,020		37,822
	Maksed	(2a)	0,540	4,323	5,357	5,403	5,403	5,403	5,403	5,989	37,822
Eriprogrammide vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud ⁴⁵											
Eelarverida		(3)									
Rände- ja siseasjade peadirektoraadi assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	=1a+1b +3	0,124	4,348	5,570	6,720	7,020	7,020	7,020		37,822
	Maksed	=2a+2b +3	0,540	4,323	5,357	5,403	5,403	5,403	5,403	5,989	37,822

⁴⁵ Tehniline ja/või haldusabi ning ELi programmide ja/või meetmete rakendamiseks antava toetusega seotud kulud (endised BA read), otsene teadustegevus, kaudne teadustegevus.

• Tegevusassigneeringud KOKKU	Kulukohustused	(4)									
	Maksed	(5)									
• Eriprogrammide vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud KOKKU		(6)									
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 5 assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	=4+6	0,124	4,348	5,570	6,720	7,020	7,020	7,020		37,822
	Maksed	=5+6	0,540	4,323	5,357	5,403	5,403	5,403	5,403	5,989	37,822

Juhul kui ettepanek/algatus mõjutab mitut rubriiki, tuleb eelmist jaotist korrata

• Tegevusassigneeringud KOKKU (kõik rubriigid)	Kulukohustused	(4)									
	Maksed	(5)									
Eriprogrammide vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud KOKKU (kõik rubriigid)		(6)									
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIKIDE 1–6 assigneeringud KOKKU (võrdlussumma)	Kulukohustused	=4+6	0,124	4,348	5,570	6,720	7,020	7,020	7,020		37,822
	Maksed	=5+6	0,540	4,323	5,357	5,403	5,403	5,403	5,403	5,989	37,822

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	7	„Halduskulud“
---	----------	---------------

Selle punkti täitmisel tuleks kasutada haldusalaste eelarveandmete tabelit, mis on esitatud õigusaktile lisatava [finantsselgituse lisas](#) (sisekorraeeskirjade V lisa), ja laadida see üles DECIDE võrku talitustevahelise konsulteerimise eesmärgil.

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	KOKKU
Rände ja siseasjade peadirektoraat									
• Personalikulud		0,152	0,228	0,499	0,813	0,932	0,932	0,932	4,488
• Muud halduskulud		0,033	0,085	0,109	0,109	0,109	0,109	0,109	0,663
Rände ja siseasjade peadirektoraat KOKKU	Assigneeringud	0,185	0,313	0,608	0,922	1,041	1,041	1,041	5,151

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 7 assigneeringud KOKKU	(Kulukohustuste kogusumma = maksete kogusumma)	0,185	0,313	0,608	0,922	1,041	1,041	1,041	5,151
--	--	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Pärast 2027. aastat	KOKKU
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIKIDE 1–7 assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	0,309	4,661	6,178	7,642	8,061	8,061	8,061	–	42,973
	Maksed	0,725	4,636	5,965	6,325	6,444	6,444	6,444	5,989	42,973

3.2.2. Tegevusassigneeringutest rahastatav väljund (hinnang)

Kulukohustuste assigneeringud miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Täpsustage eesmärgid ja väljundid			Aasta		Aasta		Aasta		Aasta		Aasta		Aasta		Kokku	
			2021		2022		2023		2024		2025		2026			
	↓	Liik	Keskmine kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv
ERIEESMÄRK nr 1: komisjoni toetus pädevatele asutustele ja kriitilise tähtsusega üksustele																
Väljund	Teadmiste ja toetussuutlikkuse arendamine ja säilitamine					2,000		2,000			2,000		2,000		2,000	12,000
Väljund	Pädevate asutuste toetamine parima tava ja teabe vahetamise teel ja tehes riskihinnanguid (rahalised kulud kaetakse allpool nimetatud uuringutest) ja hinnates tööülesandeid (rahalised kulud kaetakse allpool nimetatud uuringutest)															
Väljund	Pädevate asutuste ja kriitilise tähtsusega üksuste (st operaatorite) toetamine juhendmaterjalide ja metoodika koostamise, reaalajas toimuvaid insidentide stsenaariume simuleerivate õppuste korraldamise toetamise ja koolituse pakkumise teel					0,500		0,850		1,200		1,500		1,500		7,050
Väljund	Mitmesuguseid eespool nimetatud toetava tegevusega seotud teemasid käsitlevad projektid (riskihindamise metoodika, reaalajas toimuvate insidentide stsenaariumide simulatsioonid, koolitused jne)	0,400			3	1,200	5	2,000	7	2,800		2,800	7	2,800	7	14,400
Väljund	Uuringud (riskihinnangud) ja konsultatsioonid (seoses direktiivi rakendamisega)	0,100			4	0,400	4	0,400	4	0,400	4	0,400	4	0,400	4	2,400
Väljund	Muud kohtumised, konverents	0,031	4	0,124	8	0,248	8	0,248	8	0,248	8	0,248	8	0,248	8	1,612
Erieesmärk nr 1 kokku				0,124		4,348		5,498		6,648		6,948		6,948		37,462
ERIEESMÄRK nr 2: vastupidavusvõime nõustamisüksused																
Väljund	Vastupidavusvõime nõustamisüksuste moodustamine (üksuste liikmed on liikmesriikide esindajad). Komisjon korraldab konkursi liikmete (liikmesriike esindavate osalejate) määramiseks															
Väljund	Komisjon koostab programmi ja korraldab nõuandemissioone															
	Komisjon annab nõuandemissioonidesse olulise panuse (suunised ja Euroopa jaoks oluliste kriitilise tähtsusega üksuste järelevalve – koostöös liikmesriikidega)															
	Vastupidavusvõime nõustamisüksuste tegevuse igapäevane koordineerimine															
Erieesmärk nr 2 kokku							0,072		0,072		0,072		0,072		0,072	0,360
Eesmärgid 1 ja 2 KOKKU				0,124		4,348		5,570		6,720		7,020		0,072		37,822

3.2.3. Hinnanguline mõju haldusassigneeringutele – ülevaade

- ☐ Ettepanek/algatus ei hõlma haldusassigneeringute kasutamist
- ☒ Ettepanek/algatus hõlmab haldusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	KOKKU
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 7 assigneeringud KOKKU								
Personalikulud	0,152	0,228	0,499	0,813	0,932	0,932	0,932	4,488
Muud halduskulud	0,033	0,085	0,109	0,109	0,109	0,109	0,109	0,663
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 7 kulud kokku	0,185	0,313	0,608	0,922	1,041	1,041	1,041	5,188

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 7⁴⁶ välja jäävad kulud								
Personalikulud								
Muud halduskulud								
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 7 välja jäävate kulud kokku								

KOKKU	0,185	0,313	0,608	0,922	1,041	1,041	1,041	5,188
--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Personali- ja muude halduskuludega seotud assigneeringute vajadused kaetakse asjaomase peadirektoraadi poolt kõnealuse meetme haldamiseks juba antud ja/või peadirektoraadi siseselt ümberpaigutatud assigneeringutest, mida vajaduse korral võidakse täiendada nendest lisaassigneeringutest, mis haldavale peadirektoraadile eraldatakse iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades eelarvepiirangutega.

⁴⁶ Tehniline ja/või haldusabi ning ELi programmide ja/või meetmete rakendamiseks antava toetusega seotud kulud (endised BA read), otsene teadustegevus, kaudne teadustegevus.

3.2.3.1. Hinnanguline personalivajadus

☐ Ettepanek/algatus ei hõlma personali kasutamist.

☒ Ettepanek/algatus hõlmab personali kasutamist, mis toimub järgmiselt:

Hinnanguline väärtus täistööaja ekvivalendina

	Aasta 2021	Aasta 2022	Aasta 2023	Aasta 2024	2025	2026	2027
• Ametikohtade loeteluga ette nähtud ametikohad (ametnikud ja ajutised töötajad)							
20 01 02 01 (komisjoni peakorteris ja esindustes)	1	2	4	5	5	5	5
XX 01 01 02 (delegatsioonides)							
XX 01 05 01/11/21 (kaudne teadustegevus)							
10 01 05 01/11 (otsene teadustegevus)							
• Koosseisuväline personal (täistööajale taandatud töötajad)⁴⁷							
20 02 01 03 (üldvahenditest rahastatavad lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditööjõud)			1	2	2	2	2
XX 01 02 02 (lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid, renditööjõud ja noored spetsialistid delegatsioonides)							
XX 01 04 yy ⁴⁸	– peakorteris						
	– delegatsioonides						
XX 01 05 02/12/22 (lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditööjõud kaudse teadustegevuse valdkonnas)							
10 01 05 02/12 (lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditööjõud otsese teadustegevuse valdkonnas)							
Muud eelarveread (täpsustage)							
KOKKU	1	2	5	7	7	7	7

XX tähistab asjaomast poliitikavaldkonda või eelarvejaotist.

Personalivajadused kaetakse juba meedet haldavate peadirektoraadi töötajatega ja/või töötajate peadirektoraadi sisese ümberpaigutamise teel. Vajaduse korral võidakse personali täiendada iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades olemasolevate eelarvepiirangutega.

Ülesannete kirjeldus:

Ametnikud ja ajutised töötajad	Ettepaneku puhul eeldatakse, et komisjoni poolel töötab direktiivi rakendamise valdkonnas neli töötajat AD palgaastmel ja üks töötaja AST palgaastmel, kellest üks AD palgaastmel töötaja on komisjonisiselt juba olemas ja ülejäänud täistööaja ekvivalentide puhul tuleb võtta tööle täiendavad töötajad. Töötajate värbamise kavaga on ette nähtud järgmine: 2022: +1 AD (teadmisvõimekuse loomise ja tugitegevuse sisseseadmise eest vastutav poliitikaametnik) 2023: +1 AD (nõustamisüksuste eest vastutav poliitikaametnik), 1 AST (vastupidavusvõimealaste nõustamisüksuste valdkonna assistent) 2024: +1 AD (ametiasutustele ja operaatoritele suunatud tugitegevust toetav poliitikaametnik)
Koosseisuvälised töötajad	Ettepaneku puhul eeldatakse, et komisjoni poolel töötab direktiivi rakendamise valdkonnas kaks riikide lähetatud eksperti.

⁴⁷ Lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid, renditööjõud, noored spetsialistid delegatsioonides.

⁴⁸ Tegevusassigneeringutest rahastatavate koosseisuväliste töötajate ülempiiri arvestades (endised BA read).

	Töötajate värbamise kavaga on ette nähtud järgmine: 2023: +1 riikide lähetatud ekspert (kriitilise tähtsusega taristute vastupidavusvõime ekspert / ametiasutustele ja operaatoritele suunatud tugitegevuse toetamine) 2024: +1 riikide lähetatud ekspert (kriitilise tähtsusega taristute vastupidavusvõime ekspert / ametiasutustele ja operaatoritele suunatud tugitegevuse toetamine)
--	--

3.2.4. Kooskõla kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga

Ettepanek/algatus:

- ☒ on täielikult rahastatav mitmeaastase finantsraamistiku asjaomase rubriigi sisese vahendite ümberpaigutamise kaudu.

Mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 raames Sisejulgeolekufondist kaetavad tegevuskulud

- ☐ tingib mitmeaastase finantsraamistiku asjaomase rubriigi mittesihotstarbelise varu ja/või mitmeaastase finantsraamistiku määruces sätestatud erivahendite kasutuselevõtu.

Selgitage, millised toimingud on vajalikud, osutades asjaomastele rubriikidele, eelarveridadele ja summadele ning nimetades kasutatavad rahastamisvahendid.

- ☐ nõuab mitmeaastase finantsraamistiku muutmist.

Selgitage, millised toimingud on vajalikud, osutades asjaomastele rubriikidele, eelarveridadele ja summadele.

3.2.5. Kolmandate isikute rahaline osalus

Ettepanek/algatus:

- ☒ ei hõlma kolmandate isikute poolset kaasrahastamist
- ☐ hõlmab kolmandate isikute poolset kaasrahastamist, mille hinnanguline summa on järgmine:

Assigneeringud miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

	Aasta N ⁴⁹	Aasta N+1	Aasta N+2	Aasta N+3	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)			Kokku
Nimetage kaasrahastav asutus								
Kaasrahastatavad assigneeringud KOKKU								

⁴⁹ Aasta, mil alustatakse ettepaneku/algatuse rakendamist. „N“ asemel tuleb märkida rakendamise esimene aasta (näiteks 2021). Sama tuleb teha ka järgnevate aastate puhul.

3.3. Hinnanguline mõju tuludele

☒ Ettepanekul/algatusel puudub finantsmõju tuludele

☐ Ettepanekul/algatusel on järgmine finantsmõju:

☐ omavahenditele

☐ muudele tuludele

palun märkige, kas see on kulude eelarveridasid mõjutav sihtotstarbeline tulu

☐

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Tulude eelarverida:	Jooksva aasta eelarves kättesaadavad assigneeringud	Ettepaneku/algatuse mõju ⁵⁰						
		Aasta N	Aasta N+1	Aasta N+2	Aasta N+3	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)		
Artikkel								

Sihtotstarbeliste tulude puhul märkige, milliseid kulude eelarveridasid ettepanek mõjutab.

[...]

Muud märkused (nt tuludele avaldatava mõju arvutamise meetod/valem või muu teave).

[...]

⁵⁰

Traditsiooniliste omavahendite (tollimaksud ja suhkrumaksud) korral tuleb märkida netosummad, s.t brutosumma pärast 20 % sissenõudmiskulude mahaarvamist.